

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

výstupů z evaluačních dotazníků účastníků a lektorů

programu Asistent pedagoga a jeho navazujících modulů

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

OBSAH

ÚVOD.....	3
1 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ ÚČASTNÍKŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA	5
2 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ LEKTORŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA	20
3 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ ÚČASTNÍKŮ NÁSTAVBOVÝCH MODULŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA.....	28
4 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ LEKTORŮ NÁSTAVBOVÝCH MODULŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA	46
SHRNUTÍ	58
SEZNAM PŘÍLOH	61

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Úvod

Součástí nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci projektu *Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR, reg. č. CZ.1.07/1.2.00/43.0003* byla i realizace **programu Asistent pedagoga**, který probíhal ve dvou bžích (1. běh: leden – červen 2014; 2. běh: září 2014 – březen 2015).

Základem modelu vzdělávání pro získání kvalifikace asistenta pedagoga je 122-ti hodinový vzdělávací program, společný pro asistenta pedagoga u žáka se zdravotním postižením či zdravotním a sociálním znevýhodněním. Na něj navazují doplňkové moduly specificky zaměřené na rozvoj kompetencí asistentů pedagoga v té problematice (zdravotního postižení či sociálního znevýhodnění), se kterou se ve své praxi setkávají.

Výuka v programu je rozvržena na 2 semestry, přičemž v jednom semestru probíhá výuka jednotlivých předmětů a ve druhém semestru absolvuje účastník praxe a závěrečné zkoušky. Obsah programu je uveden v tab. 1. Navazujícím modulům je věnován prostor ve 3. kapitole.

Název předmětu	Časová dotace v hodinách (á hodina = 45 min.)
Základy didaktiky a výchovné činnosti	6
Základy speciální pedagogiky: a) mentální postižení (7h) b) sociální znevýhodnění (9h) c) zrakové postižení (6h) d) sluchové postižení (6h) e) tělesné postižení (6h) f) poruchy autistického spektra (6h) g) teoretická východiska speciální pedagogiky (6h)	46
Psychohygiena učení	4
Legislativa osob se zdravotním postižením	4

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Osobností a sociální výchova	4
Sociální patologie	4
Systém vzdělávacích programů	4
Podpora žáka	8
Odborná praxe	40
Úvod do studia a seminář k závěrečné práci	2

Tab. 1 Obsah programu Asistent pedagoga

Hlavním cílem evaluace byl sběr a vyhodnocení názorů účastníků a lektorů studijního programu Asistent pedagoga v rámci projektu „Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR“, registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003 na kvalitu realizovaného programu v obou bžích.

Způsob hodnocení

Při evaluaci jsme využívali **2 evaluační dotazníky**: jeden pro účastníky a druhý pro lektory. Při jejich tvorbě jsme byli motivováni evaluačními dotazníky, které se využívaly při evaluaci kurzů. Evaluační dotazník byl složen ze škál a otevřených otázek. Při škálách představovalo nejnižší hodnocení číslo 1 a nejvyšší hodnocení – číslo 7. Oba dotazníky jsou součástí příloh závěrečné zprávy (viz Příloha 1 a Příloha 2).

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

1 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ ÚČASTNÍKŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA

V rámci evaluací hodnotili účastníci 3 oblasti:

- **lektora / lektorky předmětu,**
- **přínos předmětu,**
- **předmět celkově.**

Výsledky vyplývají ze zpracování všech předmětů, které byly realizovány tak v prvním, jako i v druhém běhu programu. Do 1. běhu programu bylo přihlášených **36** účastníků, do druhého **37** účastníků. Průměrný počet získaných evaluací za 1. běh programu byl **30,88**, co představuje **85,76 %** úspěšnost. Za druhý běh to bylo **32,27** (87,22 %), co představuje nárůst o **1,51 %**.

Evaluace probíhala vždy po realizaci daného předmětu. Účastníci mohli v případě evaluace využít jak tištěnou, tak i elektronickou formu dotazníku, což umožnilo získání poměrně vysokého počtu vyplněných evaluačních dotazníků. Vyhodnocení evaluačních dotazníků bylo provedené vždy po absolvování každého běhu programu, přičemž hlavním cílem evaluace bylo vytvoření kvalitního obsahu a průvodního materiálového zajištění jednotlivých předmětů pro oblast inkluze tak, aby absolvent daného programu byl, pokud možno, dostatečně připraven pro práci se žáky se specifickými potřebami.

Následující grafy zobrazují četnost účastníků dle toho, jak hodnotili jednotlivé dotazované oblasti. Výsledky jsou uvedeny v %.

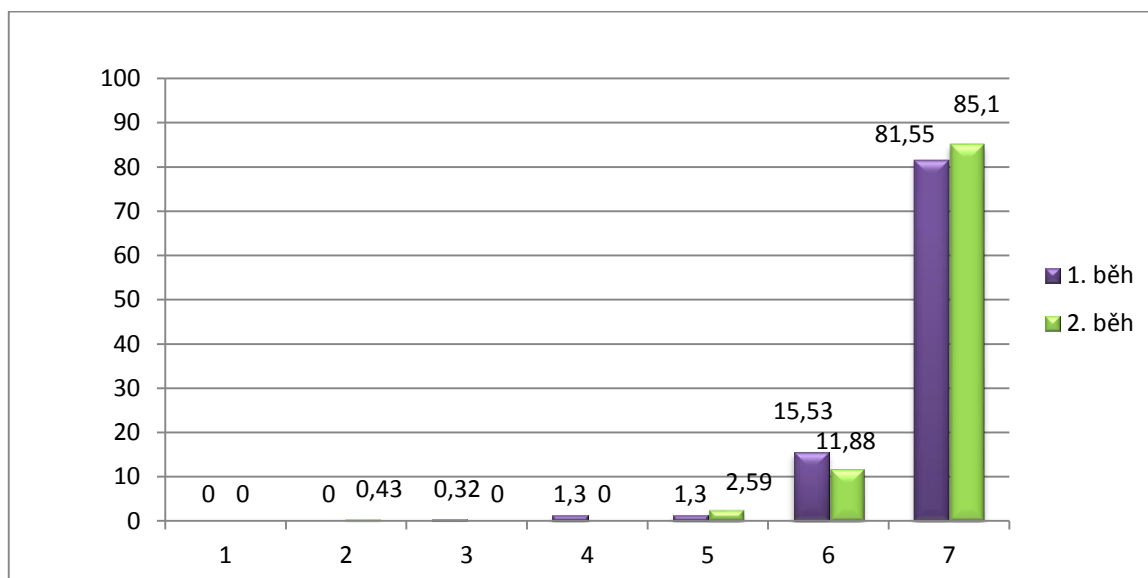
Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

I. Hodnocení lektora / lektorky kurzu

První oblast byla zaměřena na hodnocení lektora / lektorky předmětu, na jeho komunikativní a rétorické dovednosti, na schopnost podat téma srozumitelnou formou, a také, či je z pohledu účastníků odborníkem na danou problematiku.

1. Podařilo se lektorovi / rce podat odborné téma srozumitelnou formou?

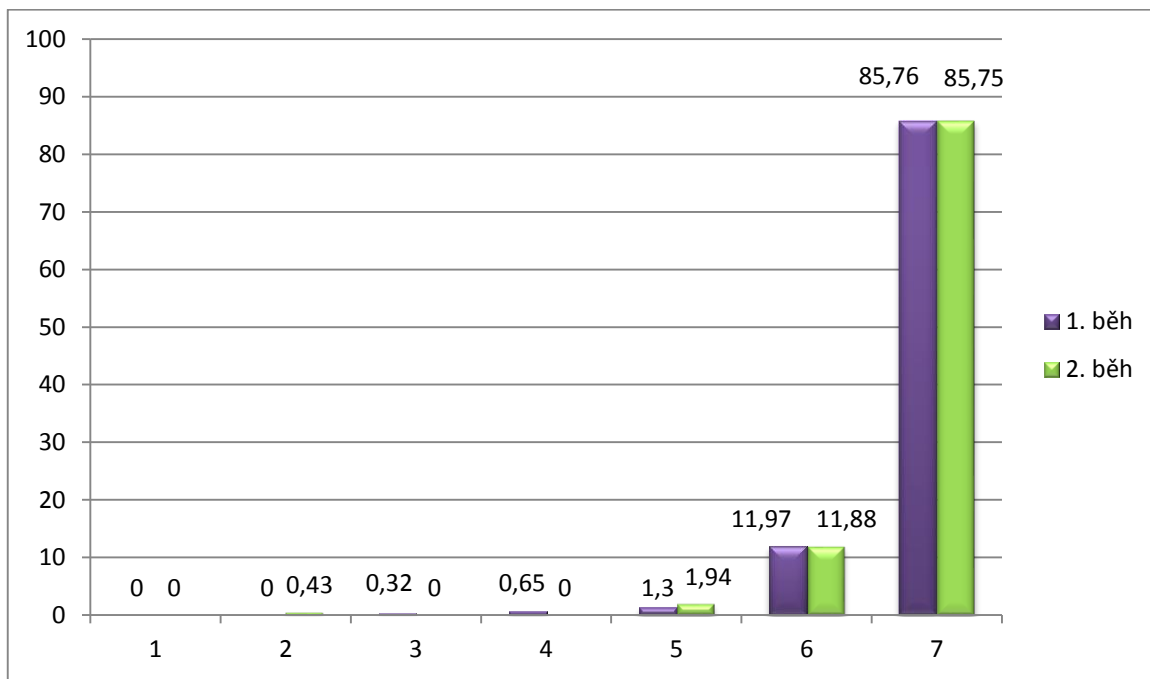

Graf 1 Srozumitelnost lektor

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

2. Vyjádřete míru jeho / jejich komunikativních a rétorických dovedností

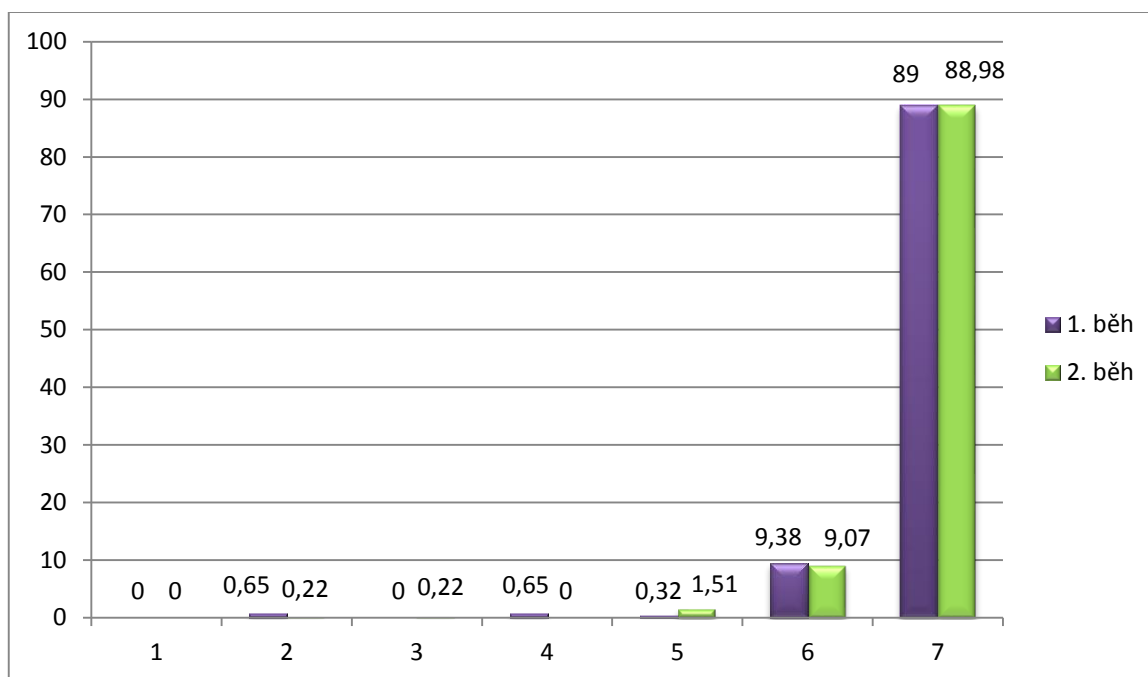

Graf 2 Komunikativní a rétorické dovednosti lektora

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

3. Byl/a lektor / ka skutečným odborníkem na dané téma?

Graf 3 Lektor jako odborník

Podobně jako u kurzů, jedním z kritérií pro výběr lektorů i v rámci programu Asistenta pedagoga byla **odbornost a praktická zkušenost lektorů** s prací s dětmi a žáky se zdravotním postižením či znevýhodněním. Absolutním potvrzením vhodnosti výběru lektorů byly zjištěné výsledky, kdy pro **83,33 %** účastníků obou běhů byl kurz podaný srozumitelnou formou. Že kladná hodnocení lektorů předmětů nebyla pouze výsledkem náhody, potvrzují velmi podobné výsledky hodnocení účastníků 1. a 2. běhu programu AP. Druhého běhu tohoto programu se účastnili noví posluchači, kteří *srozumitelnost lektora* hodnotili nejvyšším počtem bodů v ještě větším množství než v běhu prvním (**85,1 %**).

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Co se týče hodnocení *komunikativních a rétorických dovedností* lektorů, v obou otevřených bžích programu získali lektori také velmi vysoká hodnocení (**celkově 85,75 %**).

Poslední otázkou první části dotazníku, která hodnotí osobu lektora, bylo zjišťování odborné erudice lektora z pohledu zúčastněných. Téměř **90 %** dotazovaných hodnotí *odborné znalosti* lektorů nejvyšším možným počtem bodů na hodnotící škále.

Výše uvedené hodnoty berou v potaz nejvyšší hodnocení na škále (kde jí byla hodnota 7), z pohledu na grafy jasně vyplývá, že i když ne všichni dostali nejvyššího hodnocení, tak ostatní se jim velmi přibližují. Jen necelé 1 % hodnotilo kolem středu škály nebo směrem k nejnižší hodnotě, té ale (hodnota 1) nedosáhl žádný z lektorů ani v jednom z případů.

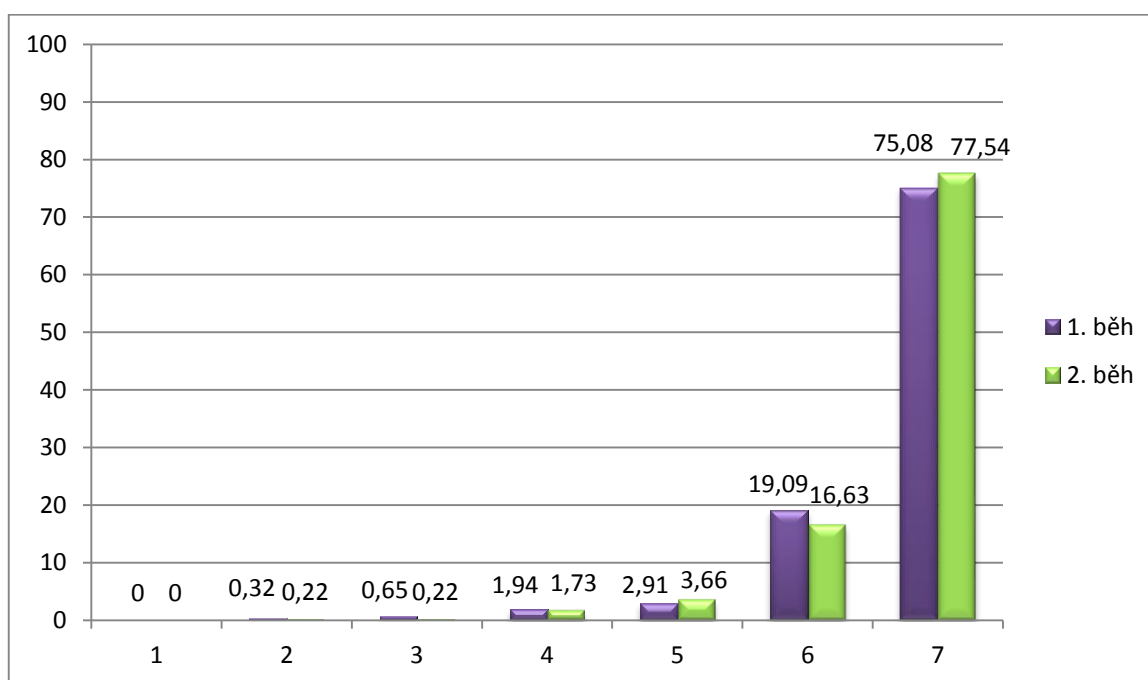
Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

II. Hodnocení předmětu z hlediska přínosu

Hlavním cílem programu Asistent pedagoga je připravit absolventy jak po stránce teoretické, tak i praktické. Vzhledem k tomu, že jsme při tvorbě programu vycházeli ze standardů studia pro asistenty pedagoga, zajímalo nás, jestli výběr předmětů (jejich dotace a náplň) odpovídá potřebám pedagogických pracovníků v současnosti a jestli využijí v praxi nabitě vědomosti.

Téma předmětu odpovídalo potřebám pedagogických pracovníků v dnešní době

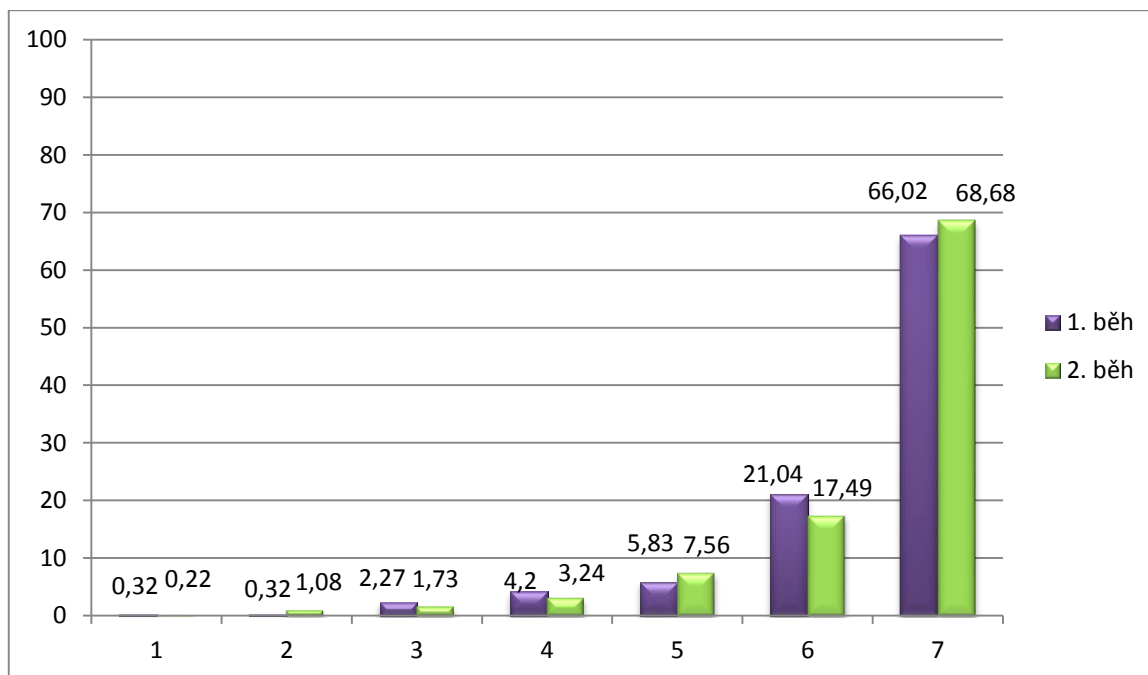

Graf 4 Předmět vs. potřeby pedagogických pracovníků

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Využijete vědomosti a dovednosti z předmětu vy sám / sama ve své praxi?

Graf 5 Využitelnost informací v praxi

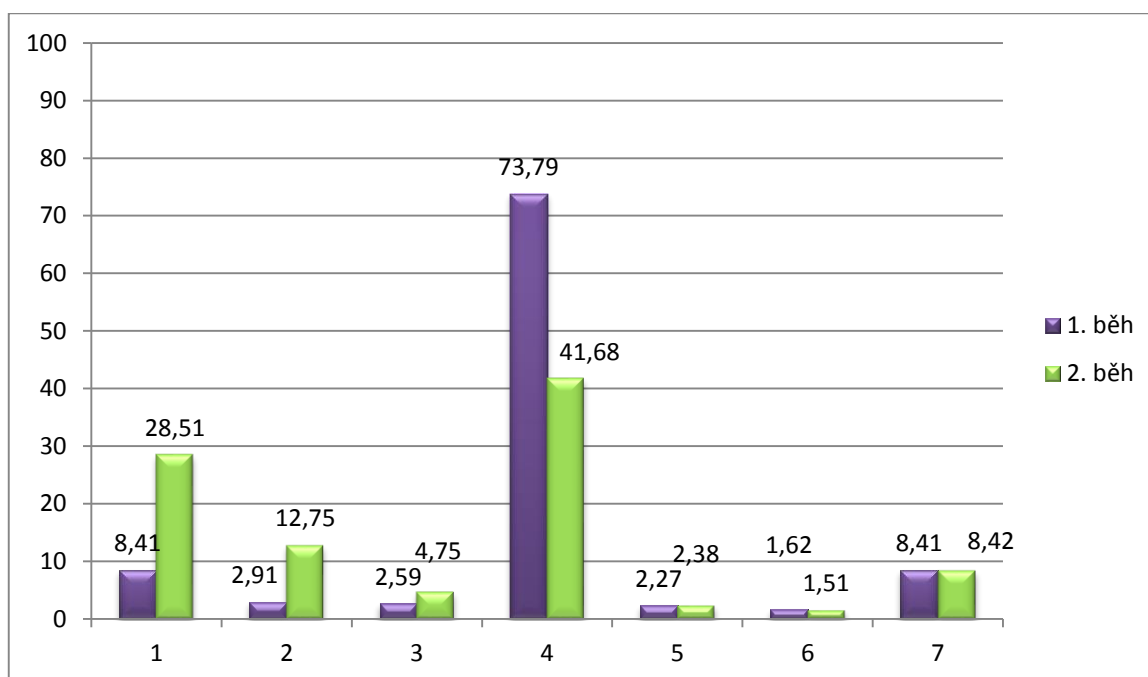
Pro **94,17 %** (hodnoty 7 a 6 v grafu 4) účastníků *odpovídalo téma předmětu potřebám pedagogických pracovníků v praxi.*

Trošku nižší hodnocení vidíme u otázky, zda *využijí účastníci vědomosti a dovednosti ve své praxi*. Předpokládáme, že výsledky jsou ovlivněny celkovou skladbou účastníků. Vzhledem k tomu, že program Asistenta pedagoga je určen nejen pro účastníky s vysokoškolským pedagogickým vzděláním, ale i pro účastníky se základním vzděláním, nebo ne každý z účastníků momentálně pracuje s cílovou skupinou (dětmi / žáky se specifickými potřebami), mohou být výsledky ovlivněné právě těmito skutečnostmi. Mezi posluchači programu mohou být také takoví, kteří se teprve chystají pracovat se žáky se specifickými potřebami, tudíž zatím nedokáží posoudit, nakolik jim budou předložené informace užitečné.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Z hlediska zastoupení teoretických a praktických informací byl předmět spíše teoretický (volte 1), vyvážený (volte 4) nebo prakticky orientovaný (volte 7)

Graf 6 Teoretická a praktická stránka předmětu

Na základě výsledků v grafu 6 více jak polovina účastníků (**57,74 %**) hodnotí předmět jako vyvážený po teoretické a praktické stránce, což je pro nás pozitivní zjištění. Při srovnání teoretického a praktického protipólu na škále vycházejí výsledky ve prospěch teoretických informací, což souvisí, předpokládáme, s charakterem předmětů realizovaných v prvním semestru, jako jsou například Legislativa handicapovaných, Úvod do studia, či Systém vzdělávacích programů. V 2. běhu programu AP méně respondentů hodnotilo program jako vyvážený po teoretické a praktické stránce, více se naopak přikláněli k volbě možnosti, že byl program spíše teoretický.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Jak už bylo uvedeno u vyhodnocování výsledků prvního běhu programu, může na tom mít podíl několik předmětů, které jinak než teoreticky pojmout nelze (Úvod do studia, Legislativa handicapovaných...). Není možné, aby se některý z předmětů obešel bez teorie a je možné, že tato skupina respondentů více vnímala právě teoretickou část kurzů, proto je hodnotila více jako pouze teoretické.

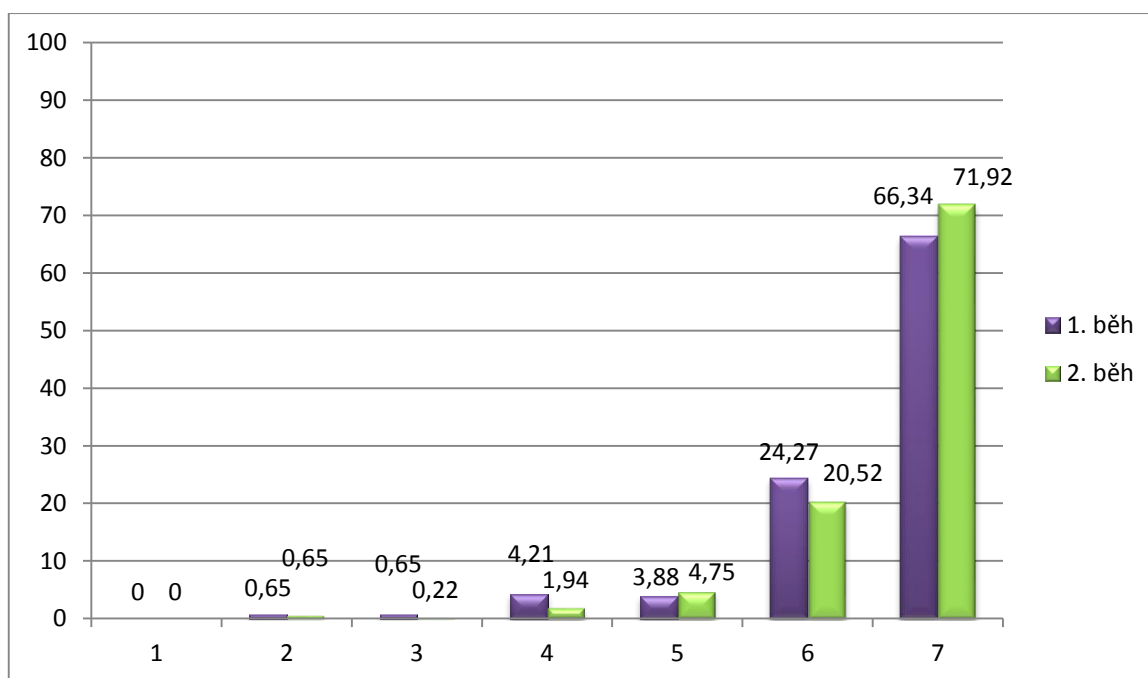
Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

III. Hodnocení předmětu celkem

V rámci třetí oblasti nás zajímala celková spokojenost účastníků s předmětem, spokojenost s výukovými materiály, či organizačním zajištěním předmětu. Na závěr měli účastníci možnost vyjádřit se k předmětu v rámci otevřených otázek.

Do jaké míry splnil předmět Vaše očekávání? Vyjádřete míru spokojenosti s předmětem

Graf 7 Naplnění očekávání účastníků

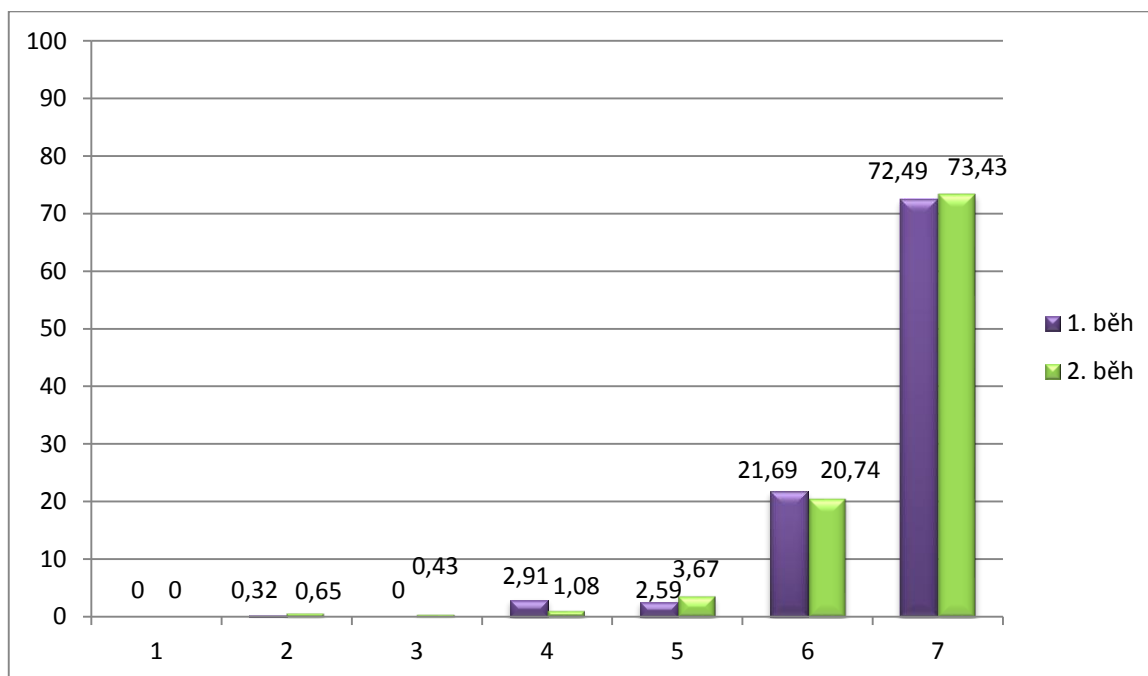
Pro většinu účastníků (**91,53 %**) *splnil předmět jejich očekávání*. Nižší hodnocení jsme zaznamenali u **7,39 %** (viz hodnoty 4 a 5 v grafu 7) účastníků, co může být způsobené rozdílnými očekáváním a individuálními potřebami jednotlivých účastníků. Pouze **0,65 %**

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

účastníků hodnotilo předmět velmi negativně. Kromě rozdílných potřeb účastníků může hrát roli také očekávání účastníků, kdy si někteří z nich mohli udělat již před předmětem konkrétní představu, jak by měl předmět vypadat a pokud nedošlo k jejímu naplnění, mohli tuto skutečnost promítnout do negativního hodnocení v této položce.

Do jaké míry byl podle Vás naplněn cíl a obsah předmětu?

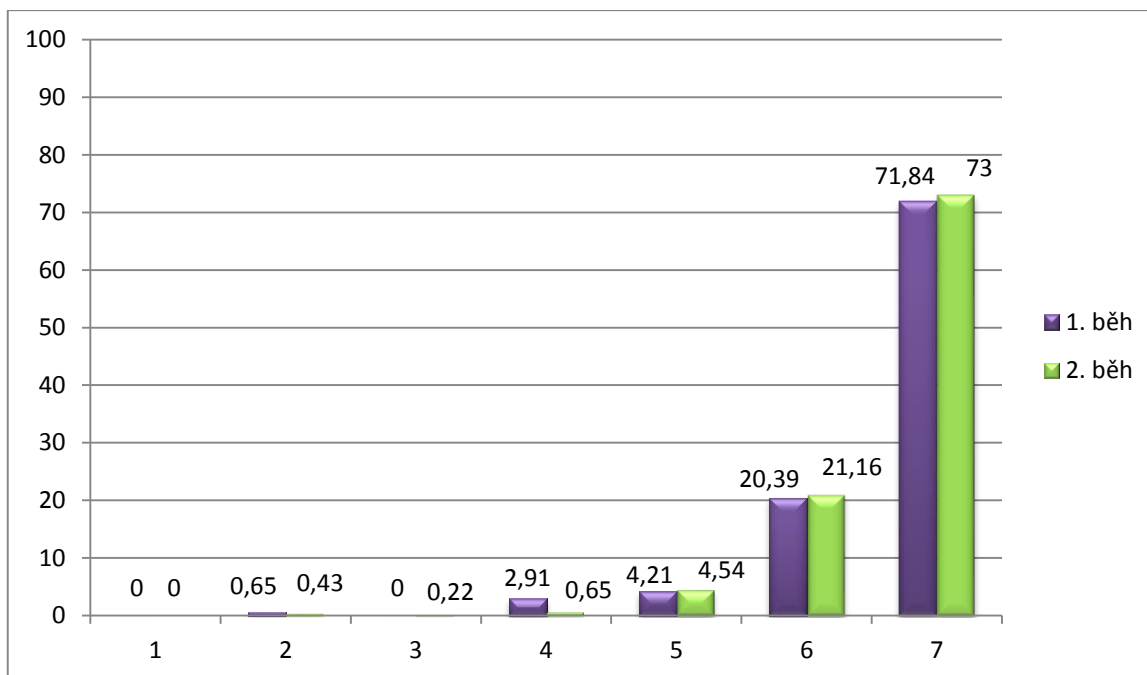

Graf 8 Naplnění cíle a obsahu předmětu

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete míru spokojenosti s obsahovým uspořádáním předmětu (např. řazení témat, střídání praktické a teoretické části, zařazení přestávek...)

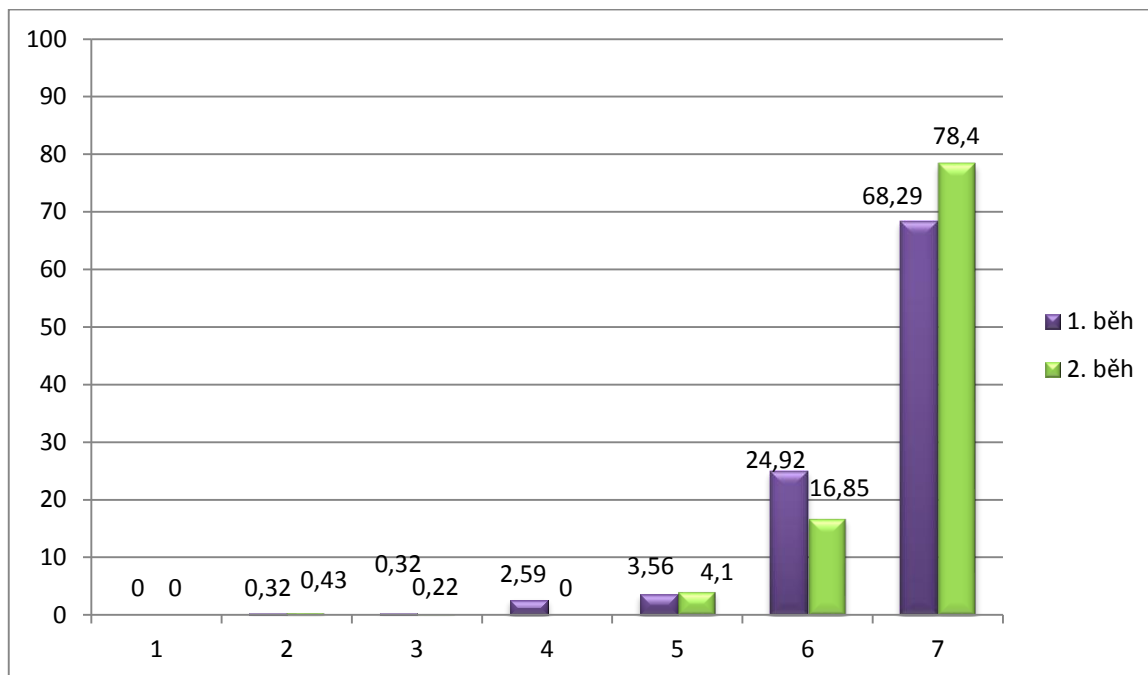
Graf 9 Míra spokojenosti s uspořádáním předmětu

Spokojenost s *obsahovou stránkou předmětů* dosáhla pozitivního hodnocení. Jen necelé 1 % účastníků vyjádřilo nespokojenost s obsahovým uspořádáním předmětu. To může být opět způsobeno individuálními představami uchazečů o tom, jak by měl předmět vypadat.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete míru spokojenosti s organizačním zajištěním předmětu (např. pozvánky, administrativní aspekty, komunikace s organizátory...)

Graf 10 Míra spokojenosti s organizačním zajištěním předmětu

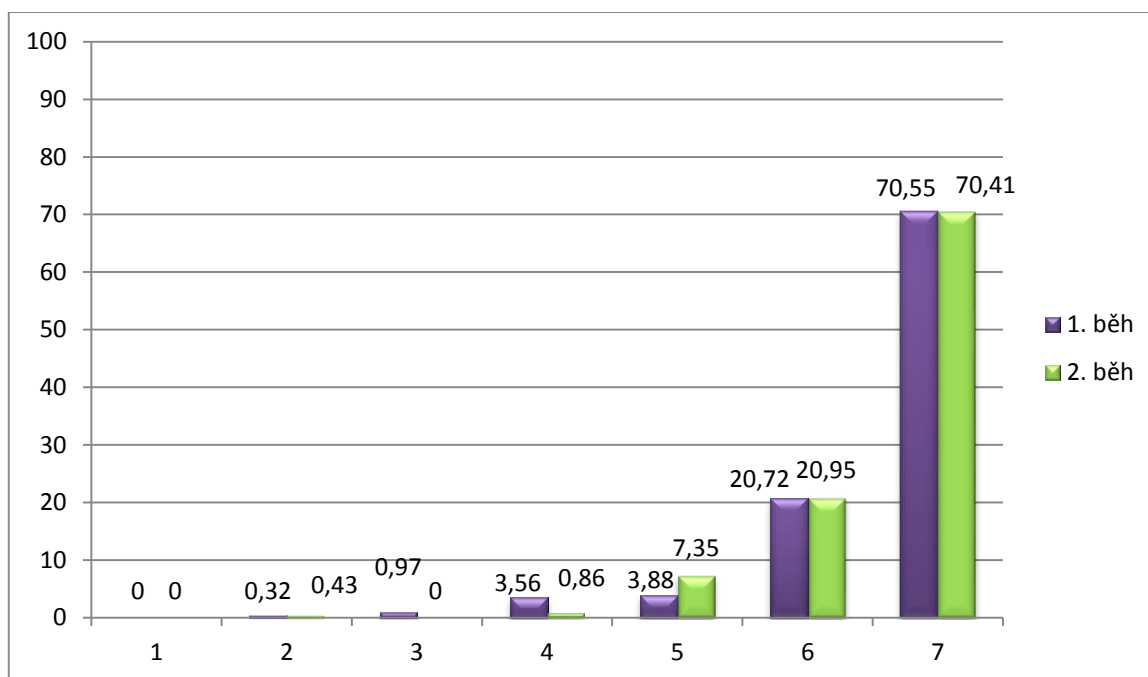
Kromě kvality předmětu po obsahové a personální stránce jsou pro nás důležité i informace, jestli *organizační zajištění předmětů* je pro účastníky vyhovující. Většina účastníků hodnotila organizační zajištění předmětů vysoce pozitivně (**94,23 %** – hodnoty 7 a 6 v grafu 10).

V případě nízkých hodnocení nás zajímalo, co konkrétně účastníkům nevyhovovalo, co můžeme z naší strany zlepšit. Avšak žádný z účastníků nevyužil možnost uvést, co konkrétně by se mělo v případě organizace zlepšit.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete míru spokojenosti s výukovými materiály

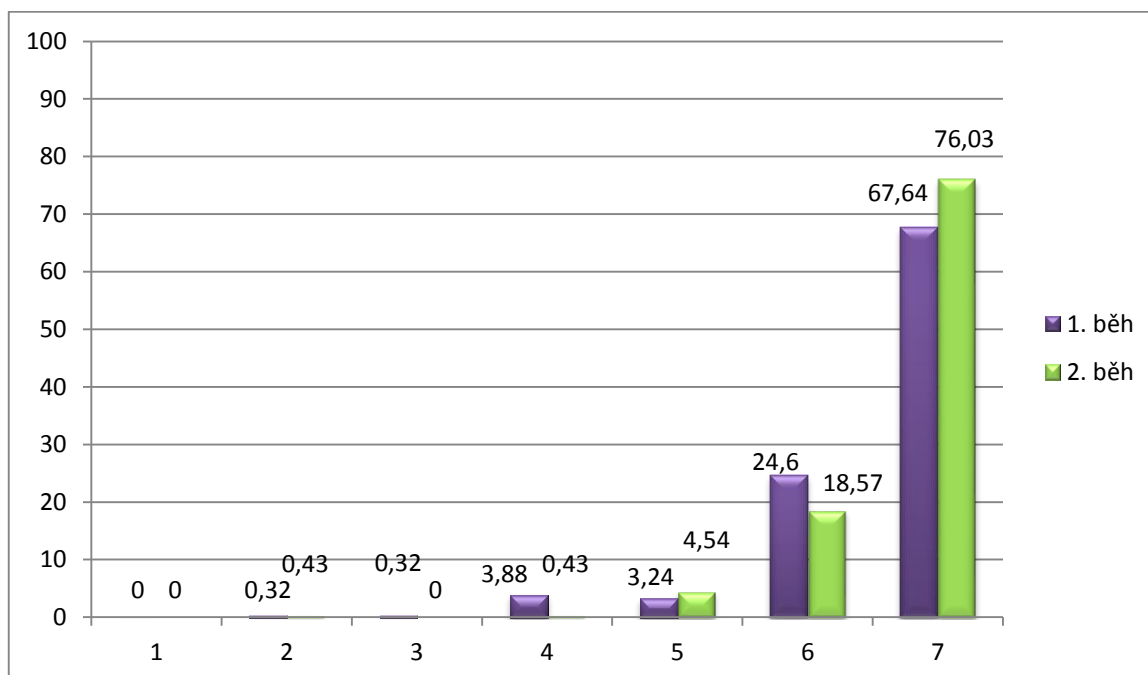
Graf 11 Míra spokojenosti s výukovými materiály

Ke každému předmětu byly vytvořeny výukové materiály, které mají k dispozici všichni účastníci programu. Z důvodu, že v průběhu trvání projektu dochází k opakování celého programu, byla pro nás odpověď na tento dotaz podnětem k tomu, abychom informovali autory případně lektory, že danou oblast účastníci v rámci výukových materiálů postrádají. Však informace tohoto charakteru se v dotaznících neobjevovaly. Podobně, jako u jiných odpovědí, hodnotí účastníci spokojenost s materiály vysoce pozitivně (**91,27 %** - hodnoty 7 a 6 v grafu 11). I ve 2. běhu hodnotili účastníci výukové materiály vysoce pozitivně (**91,36 %** - hodnoty 7 a 6 v grafu 11). Opět pouze 0,43 % hodnotilo poskytnuté materiály velmi negativně (hodnota 2), ale nikdo z nich nevyužil možnost vyjádřit se konkrétně v otevřených položkách.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete Váš názor na celkovou úroveň kurzu

Graf 12 Celkové hodnocení předmětu

Celkovou spokojenost s kurzem hodnotí pozitivně více jak **90 %** účastníků (hodnoty 7, 6). Předpokládali jsme, že budou pro nás přínosem i otevřené odpovědi, avšak účastníci nevyužili možnost konkretizovat své hodnocení.

Obecně byly oba běhy programu Asistent pedagoga hodnoceny velice kladně, a to jak v jednotlivých položkách, ptajících se na konkrétní náležitosti předmětů, tak jako předmět celkově v poslední položce. Bohužel, jen velmi málo účastníků se vyjádřilo v otevřených položkách dotazníku, a pokud ano, shrnuli většinou pozitivní dojem v jedné nebo dvou větách. Se žádnými konkrétními připomínkami nebo návrhy na zlepšení jsme se nesetkali.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

2 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ LEKTORŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA

Lektoři hodnotili **15** realizovaných předmětů (mimo předmětu Odborná praxe). Na každém předmětu se podílel jenom **1** lektor. Od lektorů jsme obdrželi celkem **21** zpětných vazeb (první běh 13, druhý běh 8).

V rámci evaluací hodnotili lektori 4 oblasti: **časové podmínky, obsahové podmínky, organizační zajištění předmětu a hodnocení předmětu celkem.**

Způsob hodnocení

Evaluační dotazník byl stejně jako u účastníků složen ze škál a otevřených otázek. Při škálách představovalo nejnižší hodnocení číslo 1 a nejvyšší hodnocení – číslo 7. Velkým přínosem jsou pro nás komentáře, kde se lektori otevřeně vyjadřovali k jednotlivým oblastem.

Výsledky odpovědí

Následující grafy zobrazují četnost lektorů dle toho, jak hodnotili jednotlivé dotazované oblasti. Výsledky jsou uvedeny v %.

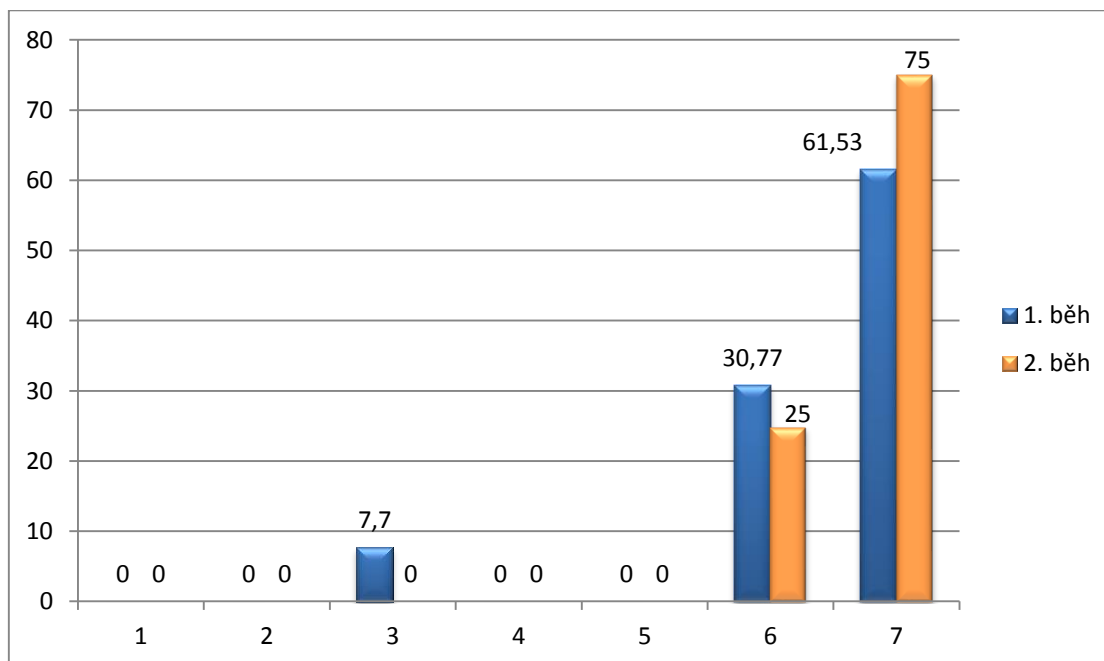
Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

I. Časové podmínky

Vzhledem k tomu, že ne každý lektor byl současně i autorem kurikula a výukových materiálů k danému předmětu, bylo pro nás podstatné, jestli se připravený obsah předmětu dá stihnout ve vymezeném čase. 75 % lektorů z druhého běhu realizace programu uvedlo, že se **dá stihnout** daný předmět ve vymezeném čase. Bylo to **o 13,47 % víc**, než při prvním běhu. Předpokládáme, že na pozitivnějším výsledku se podepsal fakt, že jsou lektori po každé realizaci předmětu informováni o výsledcích evaluací ze strany účastníků, co může pomoci při dalším jeho pokračování či opakování. Jeden lektor své nízké hodnocení vysvětlil následovně: „Účastníci neměli dost prostoru na otázky“. (Jednalo se o předmět a Sociální patologie).

Předmět se dá dle návrhu stihnout ve vymezeném čase

Graf 13 Časová dotace předmětu

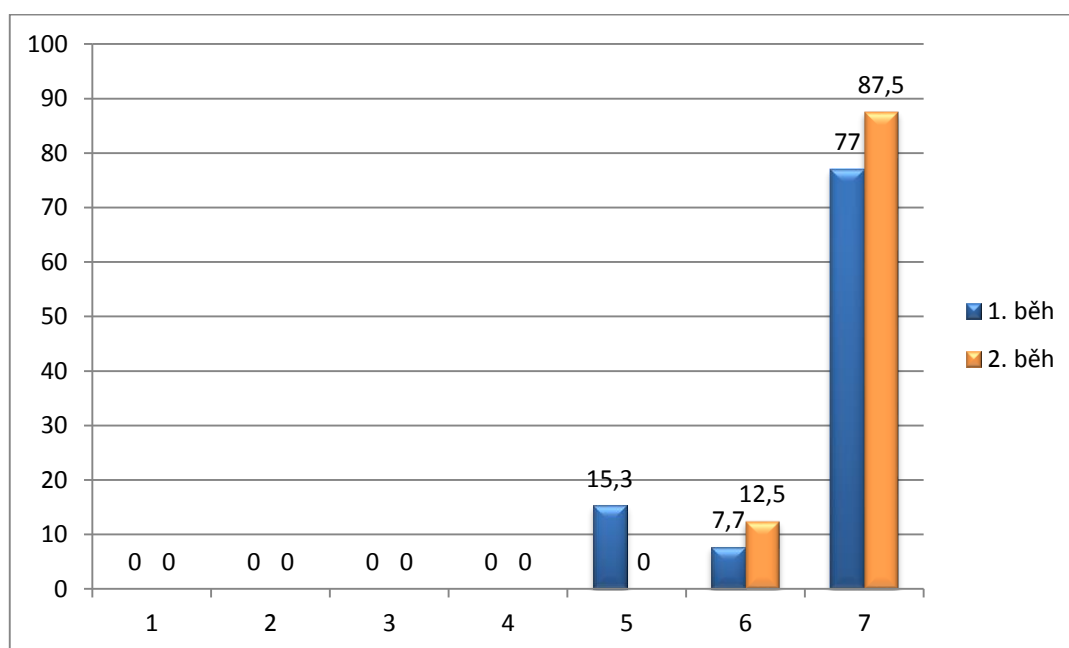
Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

II. Obsahové podmínky

Na základě vyjádření lektorů **odpovídají** předměty **potřebám** účastníků. Nižší hodnocení (hodnota 5) bylo vysvětleno nevhodností prostředí, kde probíhala výuka předmětů.

Předmět odpovídá potřebám účastníků

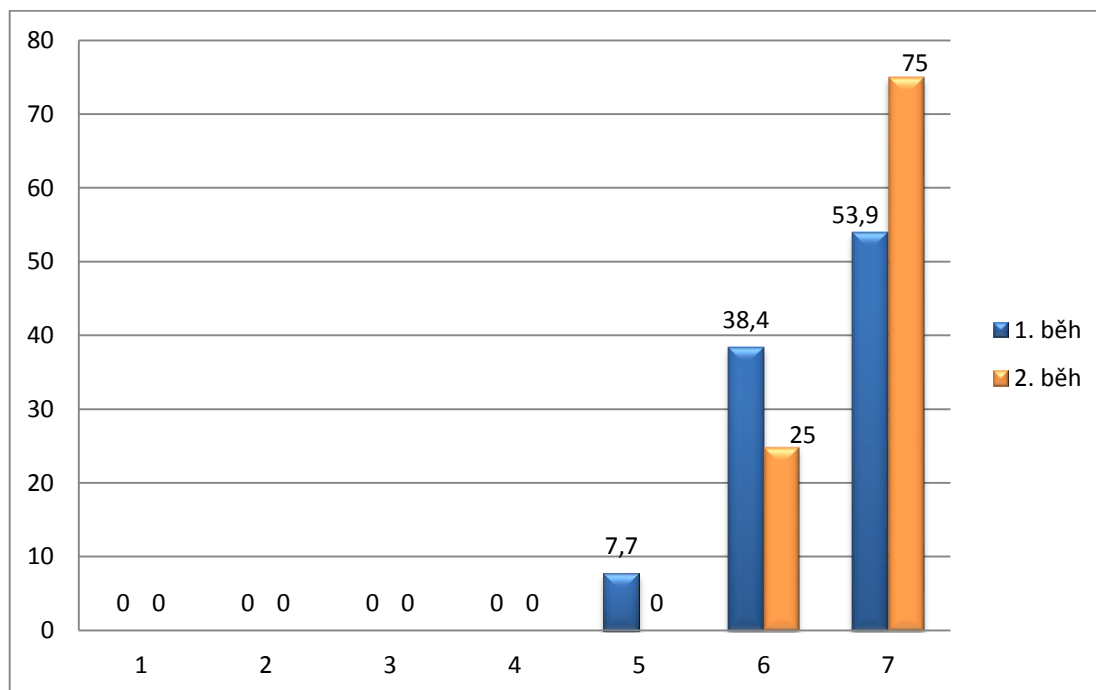
Graf 14 Předmět vs. potřeby účastníka

Důležitou zpětnou vazbou pro nás byly i informace o vhodnosti navržených aktivit a pracovních a výukových materiálů, které opět, jako v případě časové dotace, jsou pro nás významné při dalších realizacích programu. Oproti prvnímu běhu, jsou výsledky opět pozitivnější.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Navržené aktivity v předmětu jsou vyhovující

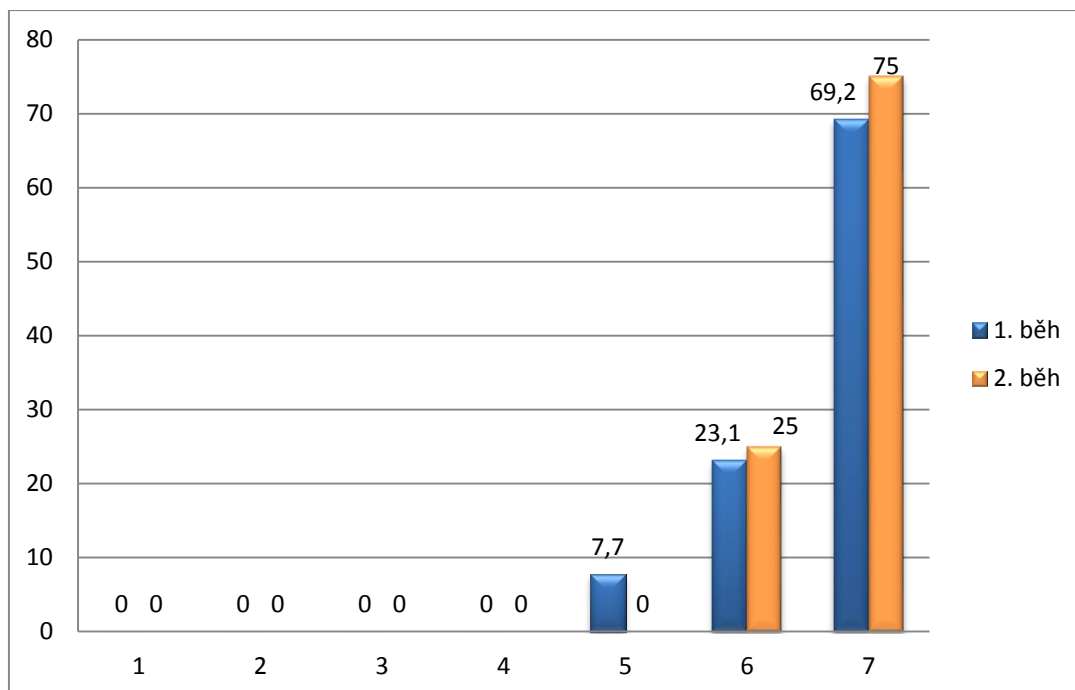

Graf 15 Vhodnost navržených aktivit

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Pracovní materiály jsou vyhovující

Graf 16 Vhodnost pracovních materiálů

Opět je pro nás důležitý komentář jednoho účastníka, který ohodnotil jak navržené aktivity, tak i výukové materiály (ve srovnání s ostatními účastníky) za ne příliš vyhovující. Vysvětlení uvedl v komentáři. Jednalo se opět – již o zmiňovaný předmět Sociální patologie. Nespokojenost lektorky se týkala schématu předmětu, formy písma, odstavců. Předestřené výtky budou zaslány dalším lektorům a tvůrcům kurikul. V případě materiálů se objevili ještě komentáře týkající se návrhu dát materiály k dispozici účastníkům ještě před realizací daného předmětu, aby si mohli účastníci do materiálů vpisovat poznámky.

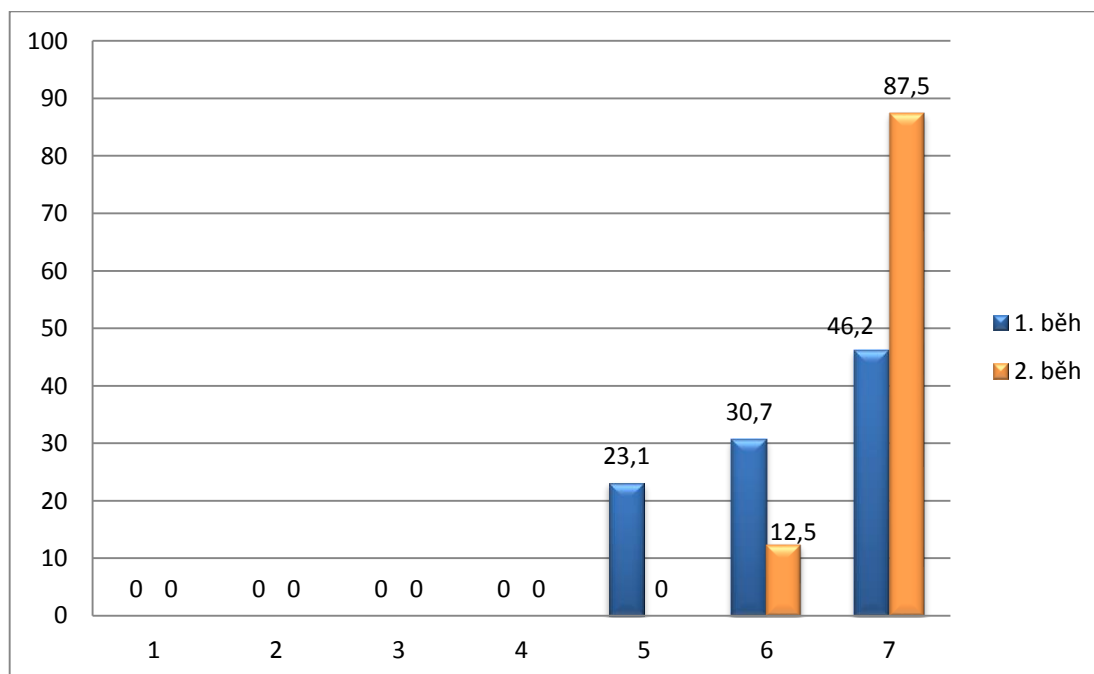
Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

III. Organizační zajištění předmětu

Ve srovnání s hodnocením organizačního zajištění kurzů, jsou výsledky **pozitivnější**. V případě kurzů se hodnocení pohybovalo v celé škále hodnot, u předmětu se jedná jen o pozitivní hodnoty (5-7).

Organizační zajištění předmětu

Graf 17 Organizační zajištění předmětu

Hlavní výtky u předmětů se týkali **výukových prostor** a **časového tlaku**. V případě výukových prostor se jednalo o to samé místo, které bylo hodnocené negativně i v případě kurzů. Pro lektory to znamenalo vynechání některých připravených aktivit (kvůli hluku), nutnost přeuspořádání sezení účastníků, promítacího plátna a podobně. V případě, že jsou prostory pro lektora nevyhovující a musí dřív, než začne předmět vůbec probíhat, řešit úpravu prostorových podmínek a jejich kvalitu, může to zanechat v lektorovi nepříjemné pocity, a může to narušit další spolupráci s daným lektorem.

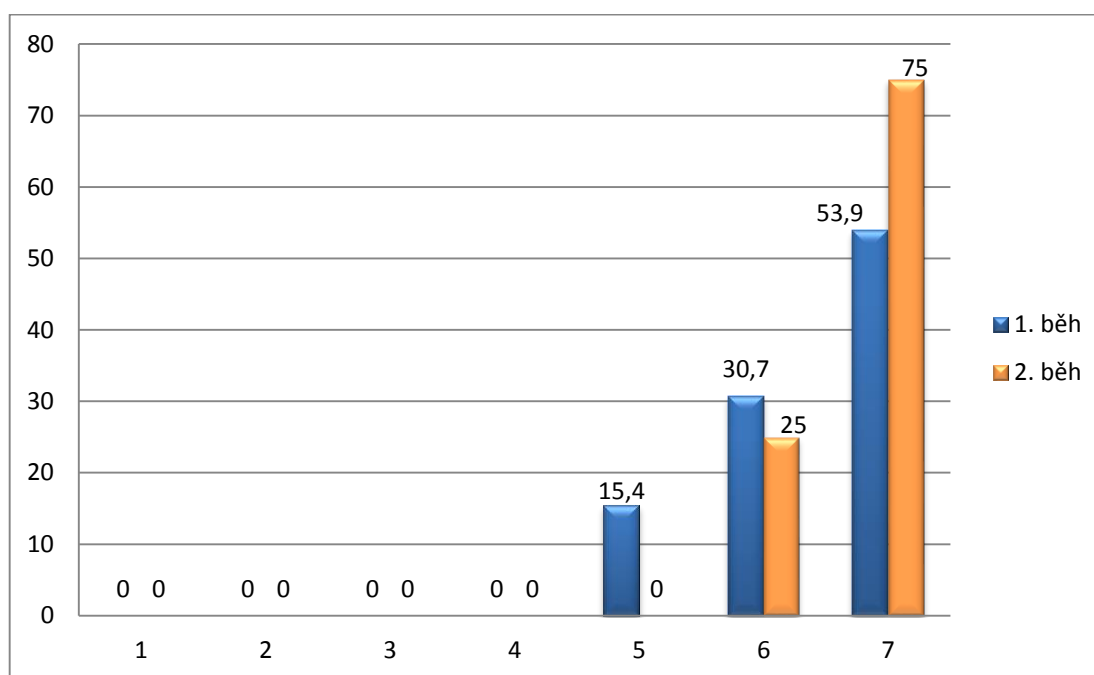
Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

IV. Celkové hodnocení předmětu

Do celkového hodnocení předmětů se opět promítlo negativní hodnocení **výukových** prostor, jako i **časový tlak** na lektora, kdy neměl lektor dostatek času na finální diskusi. Může nás těšit fakt, že výsledky ve druhém běhu jsou opět pozitivnější. Čemu mohla opět prospět zpětná vazba z evaluací z prvního běhu.

Celkové hodnocení předmětu

Graf 18 Celkové hodnocení předmětu

Je na škodu, že není k dispozici více zpětných vazeb od lektorů (hlavně, co se týče druhého běhu programu), pomohlo by to organizátorům nastavit ještě lépe celý program Asistenta pedagoga.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Obecně byly oba běhy programu Asistent pedagoga hodnoceny velice kladně, a to jak v jednotlivých položkách, dotazujících se na konkrétní náležitosti předmětů. Bohužel, jen velmi málo lektorů se vyjádřilo v otevřených položkách dotazníku, a pokud ano, shrnuli většinou pozitivní dojem v jedné nebo dvou větách. Se žádnými konkrétními připomínkami nebo návrhy na zlepšení jsme se nesetkali.

Vytýkané oblasti se budou brát v potaz i v budoucnosti (po ukončení projektu) při realizaci jmenovaného programu. Bylo by vhodné, kdyby organizátory programu pokračovali i v budoucnu s oboustrannou evaluací. Věříme, že i další získané informace budou směřovat k zlepšení a co nejlepšímu nastavení daného programu pro širokou cílovou skupinu.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

3 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ ÚČASTNÍKŮ NÁSTAVBOVÝCH MODULŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA

Na základní program Asistenta pedagoga navazují 2 moduly v různé časové dotaci, a to v rozsahu 50 a 8 hodin. Přehled navazujících kurzů a modulů uvádíme v tab. 2.

Název modulu / kurzu	Časová dotace v hodinách
Modul zaměřený na děti a žáky s mentálním postižením, poruchami autistického spektra, duševním onemocněním a oslabením kognitivních funkcí	50 hodin (24 hodin prezenční výuky a 26 hodin e-learningu)
Modul zaměřený na děti a žáky se senzorickým a somatickým postižením či znevýhodněním	50 hodin (24 hodin prezenční výuky a 26 hodin e-learningu)
Problémové chování žáků v kontextu vztahů ve škole	8 hodin
Spolupráce AP s učitelem, učitelským sborem a s rodinou žáka se SVP	8 hodin
Tvorba a úprava didaktických pomůcek a pracovních textů	8 hodin
Právní, personální a organizační aspekty inkluzivního školství ve vztahu k AP (odpovědnost AP v čase výuky a v době mimo vyučování)	8 hodin
Osobnostní a personální rozvoj asistenta pedagoga	8 hodin

Tab. 2 Navazující moduly/kurzy programu Asistent pedagoga zaměřeny na problematiku zdravotního postižení a znevýhodnění

Pozn. Navazující moduly a kurzy pro problematiku sociálního znevýhodnění zajišťuje hlavní partner projektu Člověk v tísni, o. p. s.

V průběhu projektu se ověřoval 1 8-hodinový kurz (*Problémové chování žáků v kontextu vztahů ve škole; dále jako NM PCh*), který probíhal až 14 x a zúčastnilo se ho 312 účastníků. Průměrný počet účastníků na jednom kurzu byl až 22,29 účastníků.

Současně došlo k ověření obou 50-hodinových modulů. V rámci *Modulu zaměřeného na děti a žáky s mentálním postižením, poruchami autistického spektra, duševním onemocněním a oslabením kognitivních funkcí (dále jako NM 1)* bylo proškolen 24 účastníků

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

a Modul zaměřený na děti a žáky se senzorickým a somatickým postižením či znevýhodněním (dále jako NM 2) navštívilo 5 účastníků.

Evaluace navazujících modulů probíhala elektronickou formou.

Hlavním evaluačním nástrojem byl, podobně, jako v případě kurzů DVPP a programu AP, zvolen **evaluační dotazník** (viz Příloha 3).

Hodnoty v následujících grafech představují četnost účastníků podle toho, jak hodnotili jednotlivé dotazované oblasti. Výsledky jsou uvedeny v % prostřednictvím sloupcového grafu a jsou doplněny komentářem.

Dotazník se skládá ze tří oblastí:

1. *hodnocení lektora / lektorky kurzu;*
2. *přínosu kurzu;*
3. *hodnocení kurzu celkově.*

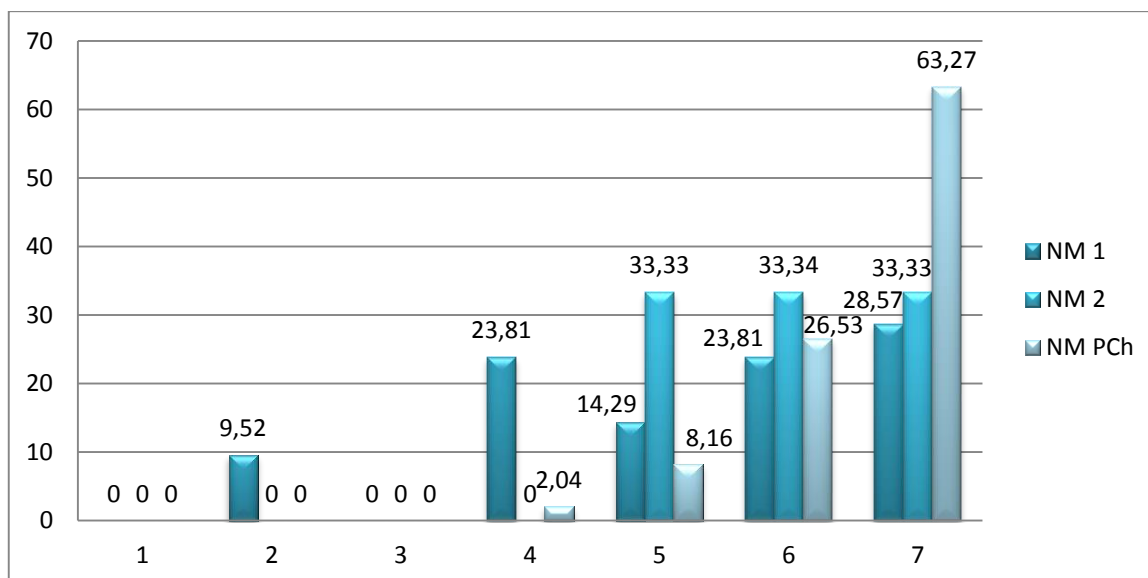
Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

I. Hodnocení lektora / lektorky kurzu

Téměř pro 90 % účastníků navazujícího modulu *Problémové chování...* (NM PCh) byl kurz podán srozumitelnou formou. U 50-hodinových modulů byly výsledky poněkud horší (u NM 1 52, 31 % a u NM 2 66, 67 %). O něco lepší hodnocení získaly komunikační a rétorické dovednosti lektorů (NM PCh: 89,8 %; NM 1: 61,91 % a NM 2: 100 %). Průměrně, podle 70,43 % byl lektor / lektorka odborníkem na skutečné téma. Další přednášku daného lektora / ky by navštívilo 89,8 % účastníků NM PCh a až 100 % účastníků NM 2. V případě NM 1 to bylo jen více než třetina účastníků (38,09 %). Domníváme se, že negativní výsledek je způsoben vysokou časovou dotací daného programu a vyšším počtem lektorů podílejících se na daném modulu, co může způsobit zkreslení výsledků.

Podařilo se lektorovi/rce podat odborné téma srozumitelnou formou?

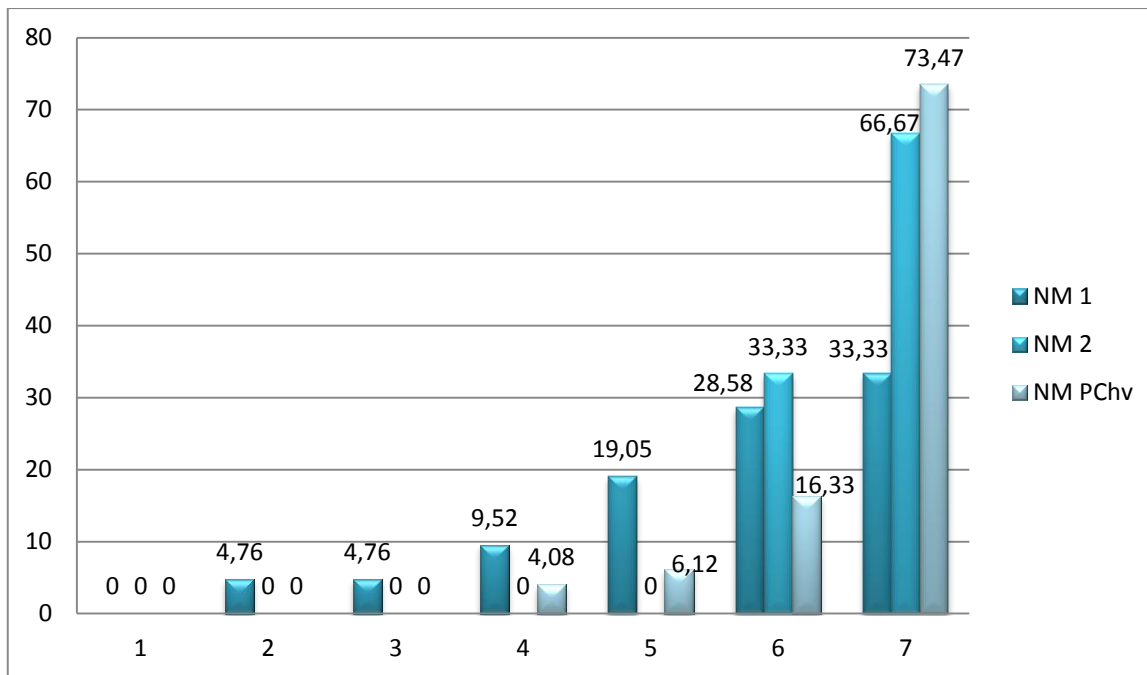

Graf 19 Srozumitelnost lektora/ky

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete míru jeho / jejich komunikativních a rétorických dovedností

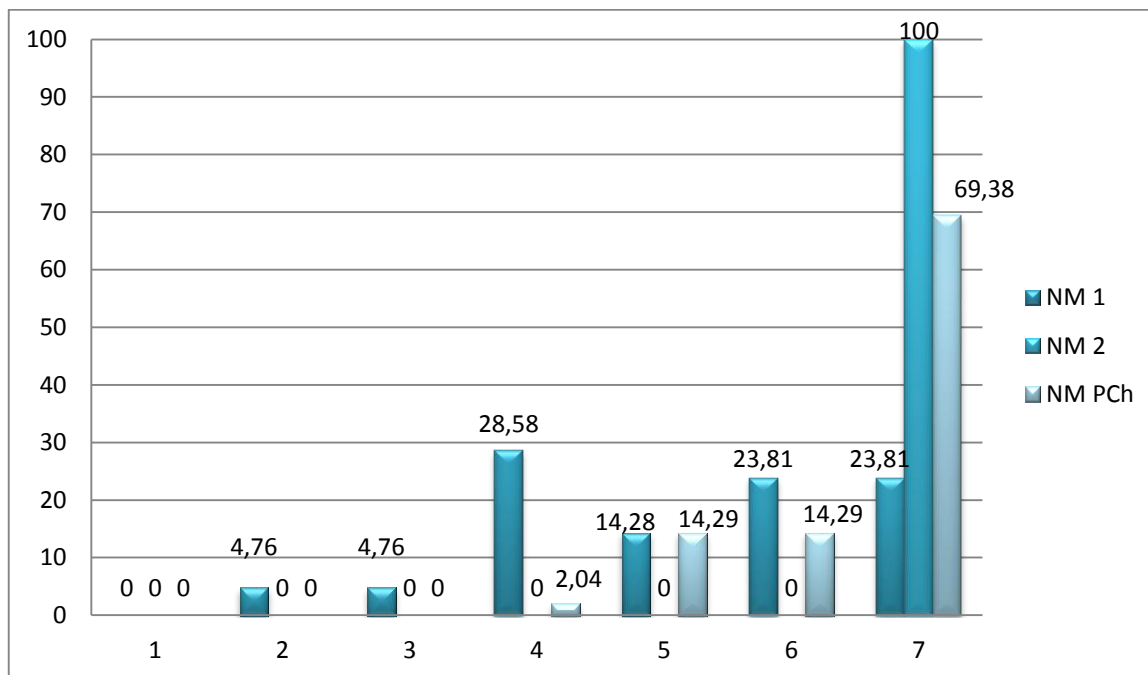

Graf 20 Komunikativnost a rétorické dovednosti lektora / ky

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Byl/a lektor / ka skutečným odborníkem na dané téma?

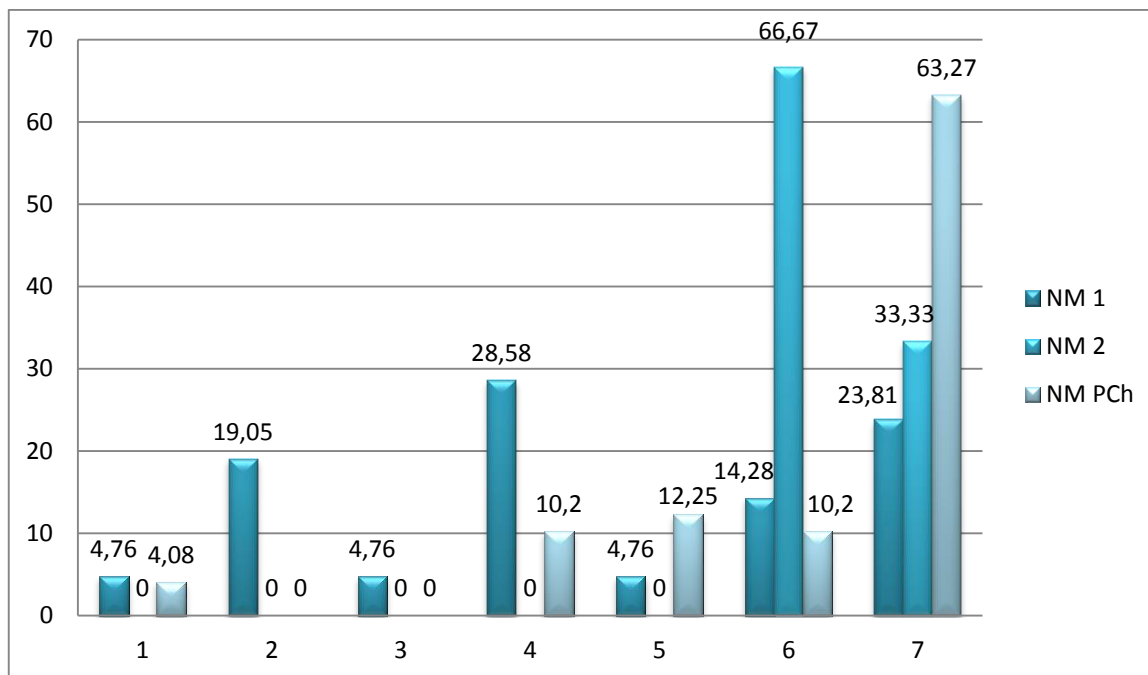

Graf 21 Lektor / ka jako odborník / čka

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Navštívili byste i další přednášku tohoto / této lektora / lektorky? (1 - nejhorší, 7 - nejlepší)

Graf 22 Zájem o další přednášky daného lektora/ky

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

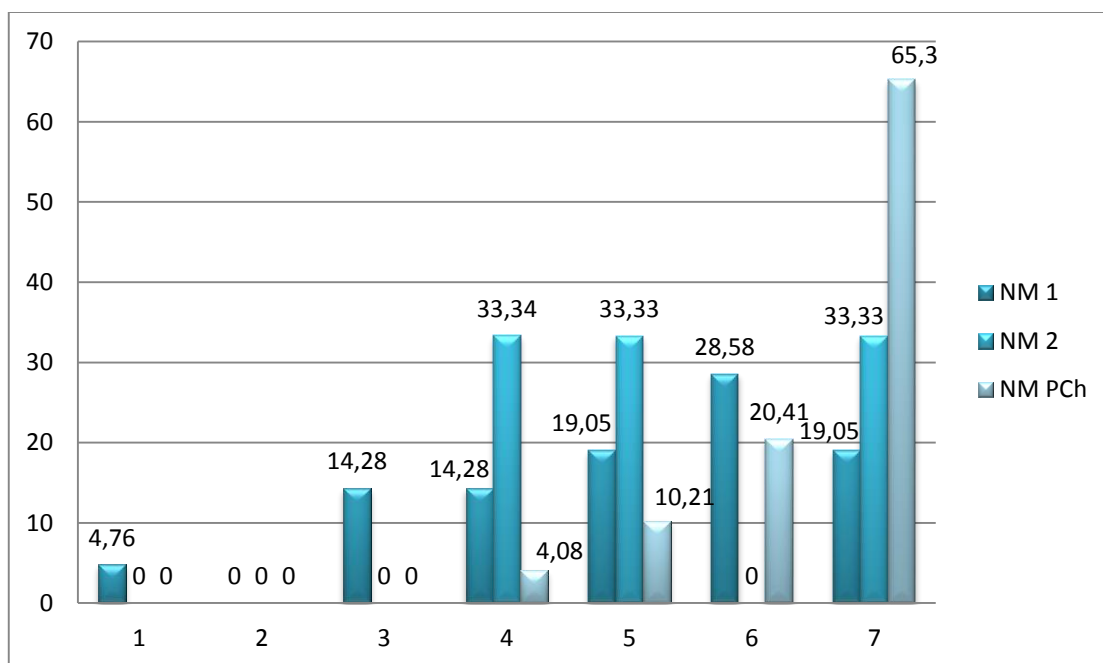
Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

II. Hodnocení kurzu / modulu z hlediska přínosu

Přínos kurzu / modulu

Pro 85,71 % účastníků NM PCh odpovídal kurz potřebám pedagogických pracovníků v současné době. V případě NM 1 se jednalo téměř o polovinu účastníků (47,63 %). Nejnižší hodnocení dosáhl NM 2, kde jen pro třetinu účastníků odpovídá obsah modulů potřebám praxe. Vědomosti a dovednosti z kurzu uplatní v praxi 71,43 % účastníků NM PCh, 66,66 % NM 2 a jen 28,56 % účastníků NM 1. Co se týče vyváženosti teoretických a praktických informací na kurzu, většina účastníků jednotlivých modulů hodnotí kurz jako vyvážený po teoretické a praktické stránce, případně je hodnotí jako prakticky orientované.

Téma kurzu odpovídalo potřebám pedagogických pracovníků v dnešní době

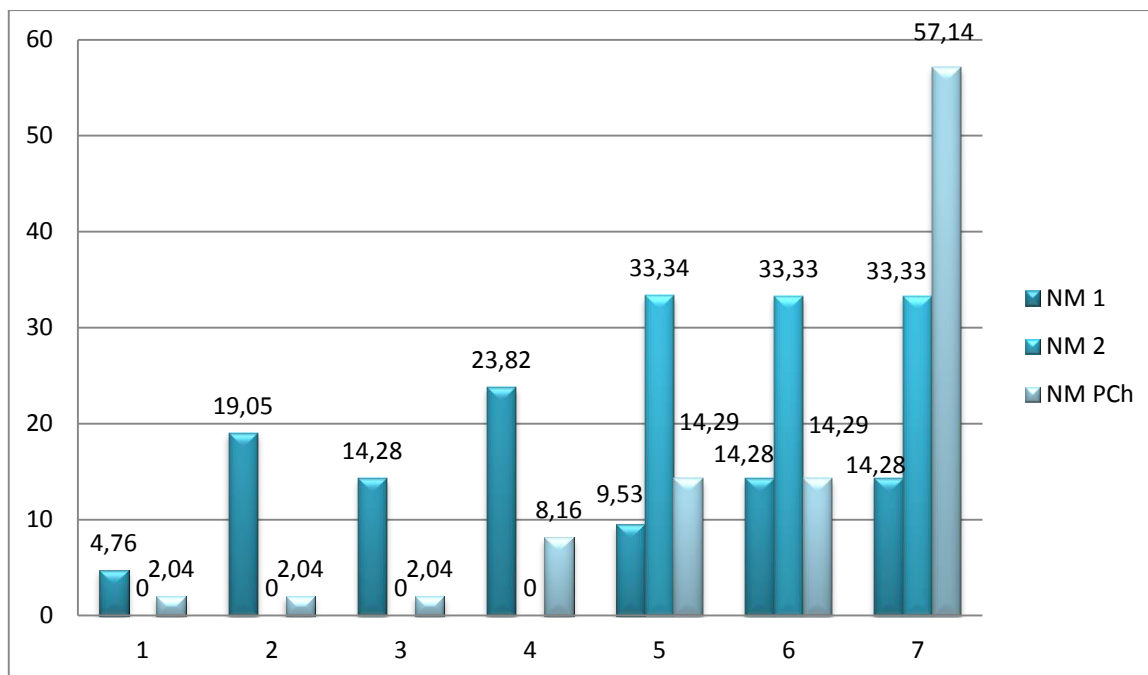

Graf 23 Téma kurzu ve vztahu k potřebám

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Využijete vědomosti a dovednosti z předmětu vy sám / sama ve své praxi?

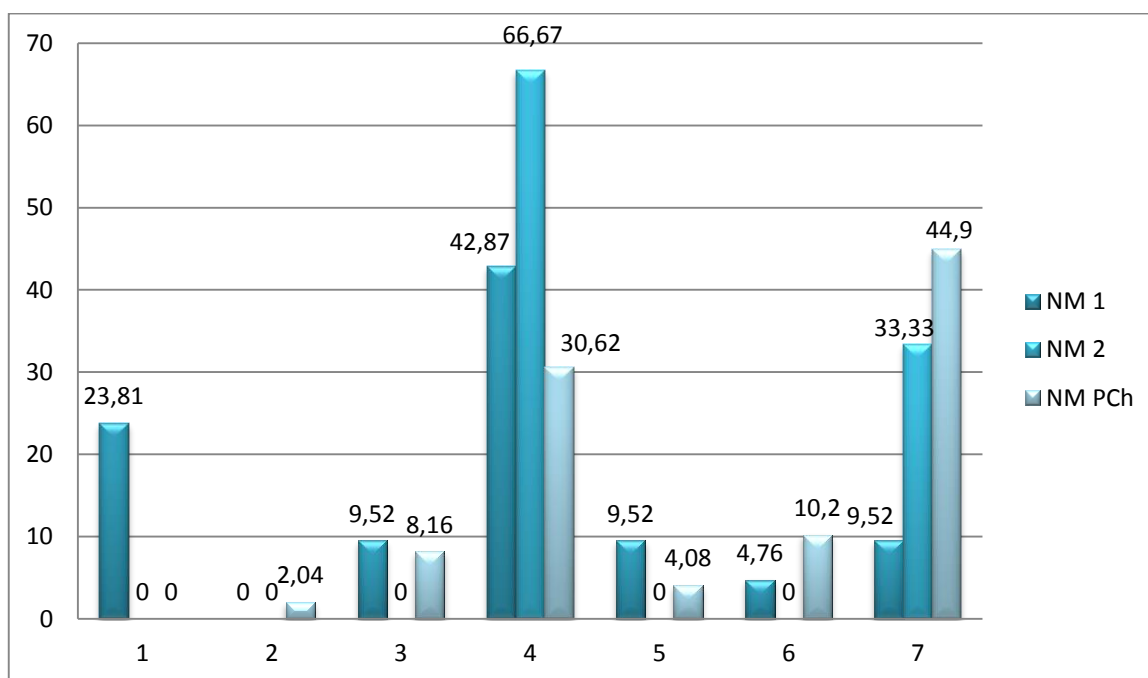

Graf 24 Využitelnost poznatků v praxi

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

**Z hlediska zastoupení teoretických a praktických informací byl kurz spíše teoretický,
vyvážený nebo prakticky orientovaný**

Graf 25 Vyváženost teoretických a praktických informací

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

III. Hodnocení kurzu / modulu celkem

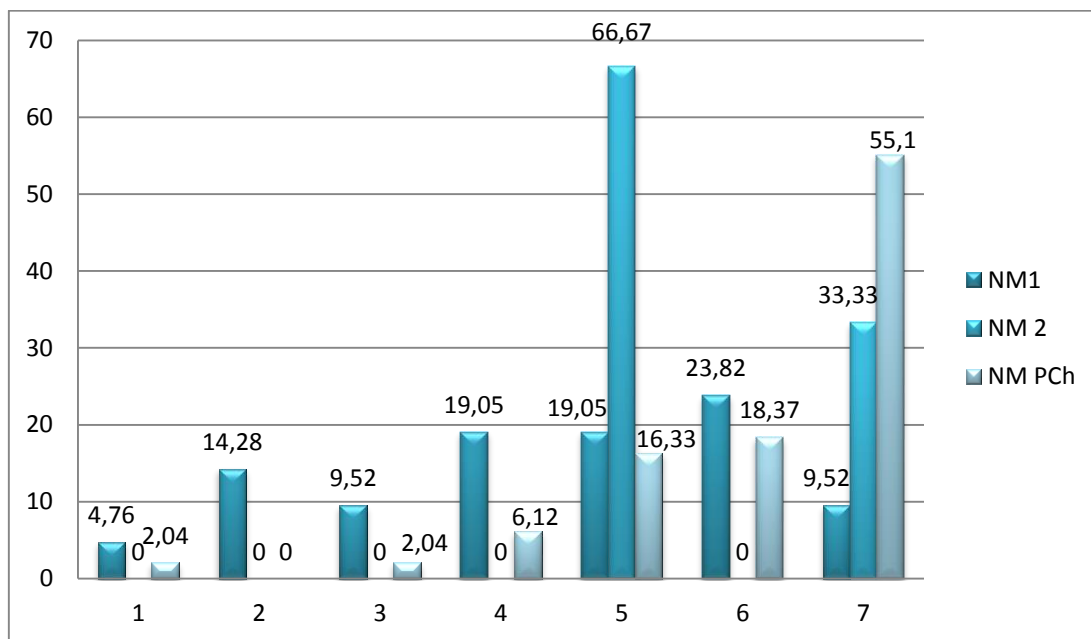
Poslední sledovanou oblastí je celkové zhodnocení kurzu / modulu. Sledovanými ukazovateli jsou celková spokojenost účastníků s kurzem / modulem, spokojenost s výukovými materiály, či organizačním zajištěním kurzu / modulu.

Pro 63,47 % účastníků NM PCh splnil kurz více či méně jejich očekávání, v případě 50-hodinových modulů se jednalo jen o 1/3 účastníků (33,33 %). Spokojenost s obsahem kurzu vyjádřilo více než ¾ účastníků NM PCh (77,55 %) a 66,67 frekventantů NM 2. Opět nejnižší hodnocení dosáhl NM 1 (28,57 %). Spokojeno s organizačním zajištěním kurzu je 72,34 % všech účastníků. Téměř 60 % pedagogických pracovníků bylo spokojeno i s výukovými materiály, které jim byly poskytnuty. Nejčastější výhradou bylo časové poskytnutí materiálů, kdyby většina frekventantů přivítala materiály ještě před samotným kurzem. Celkovou úroveň kurzu ohodnotili hodnotou 6 a 7 - 74,15 % účastníků, což je pro nás pozitivní výsledek.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Do jaké míry splnil kurz Vaše očekávání? Vyjádřete míru spokojenosti s kurzem

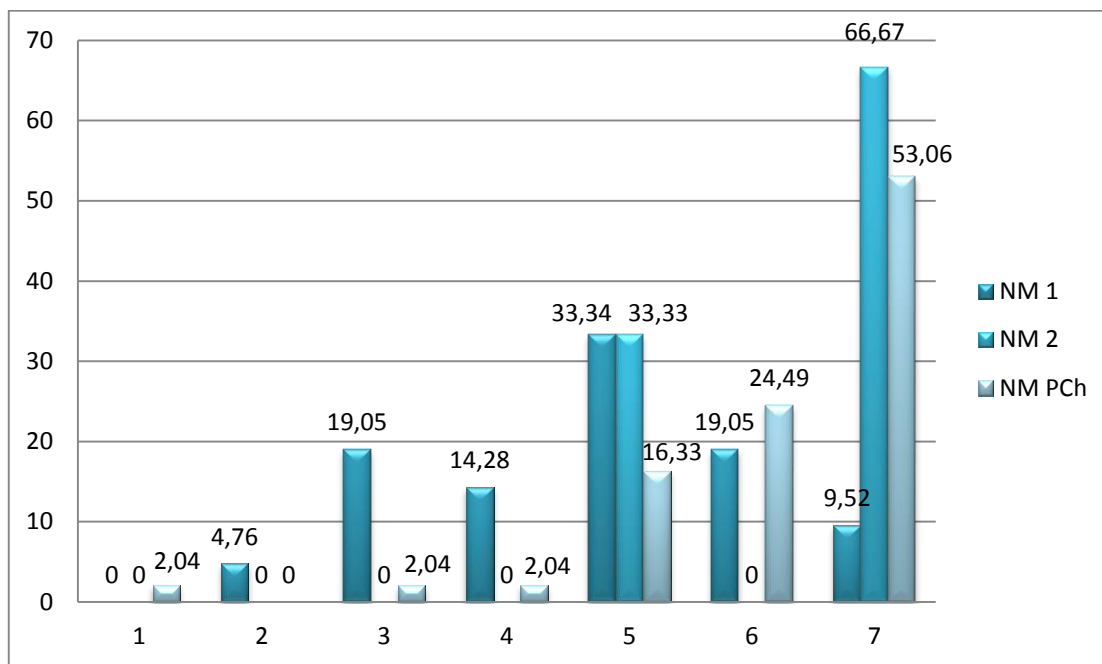

Graf 26 Splněné očekávání z kurzu

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Do jaké míry byl podle Vás naplněn cíl a obsah kurzu / modulu?

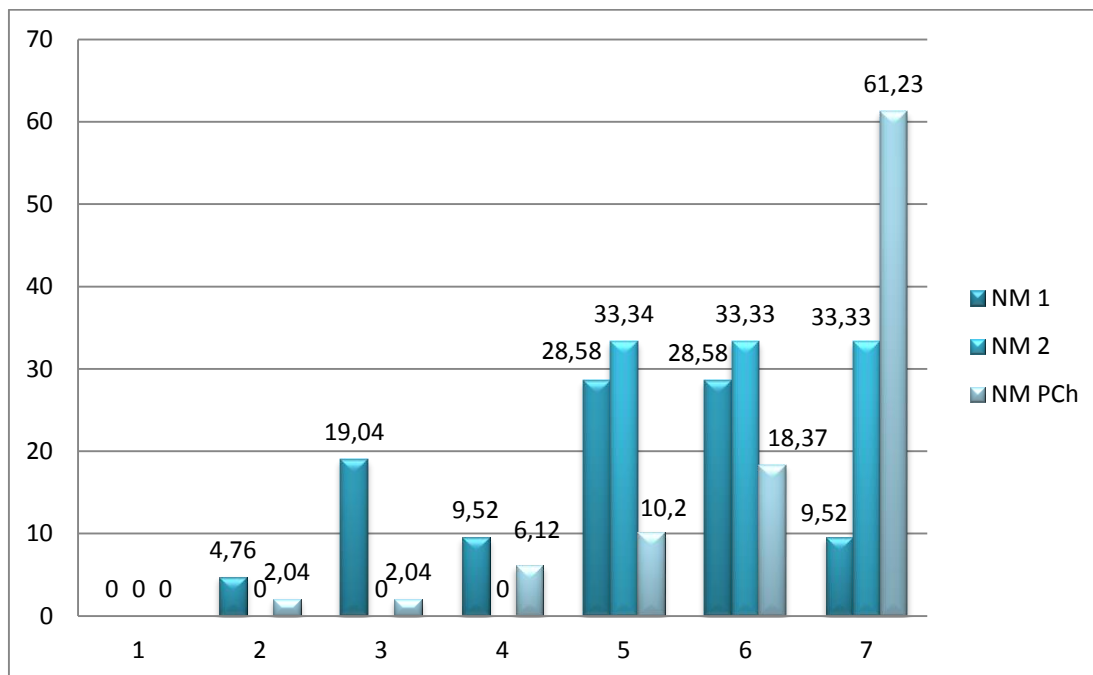

Graf 27 Naplnění cíle a obsahu kurzu / modulu

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete míru spokojenosti s obsahovým uspořádáním kurzu / modulu

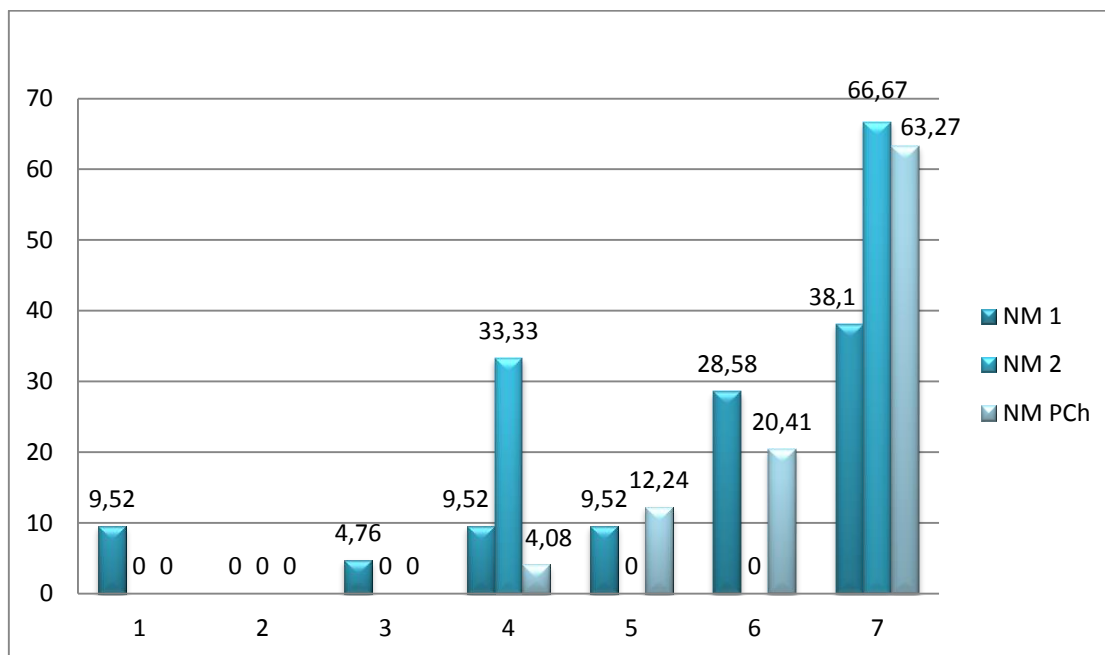

Graf 28 Spokojenost s obsahem kurzu / modulu

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete míru spokojenosti s organizačním zajištěním kurzu / modulu

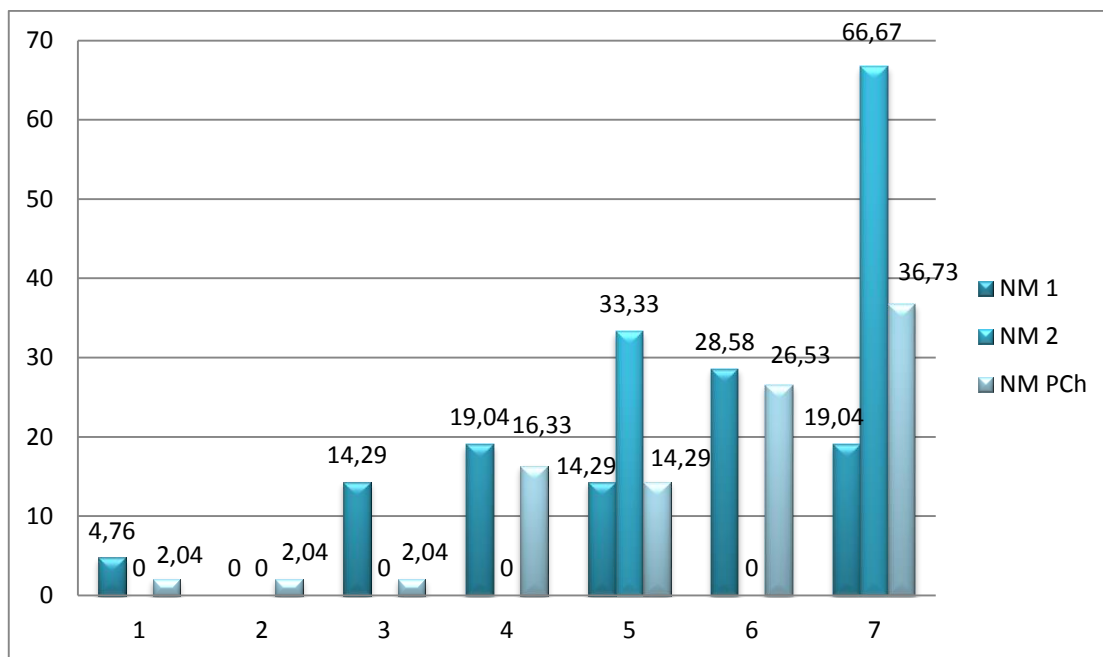

Graf 29 Spokojenost s organizačním zajištěním kurzu

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete míru spokojenosti s výukovými materiály

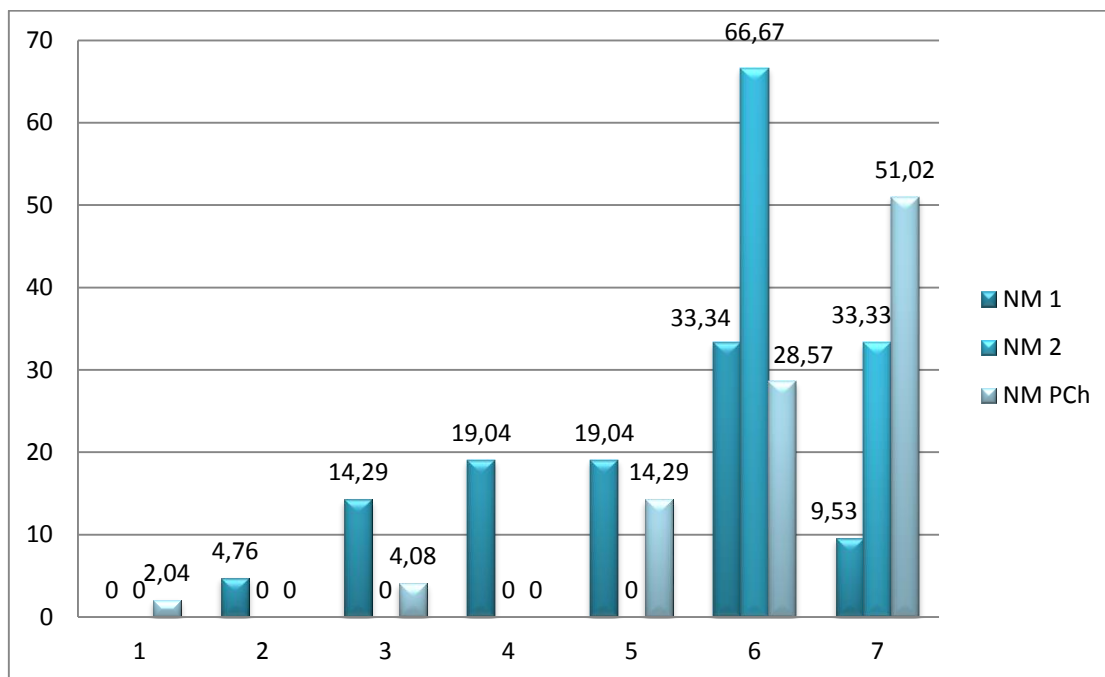

Graf 30 Spokojenost s výukovými materiály

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Vyjádřete Váš názor na celkovou úroveň kurzu / modulu

Graf 31 Celková úroveň kurzu / modulu

Komentáře otevřených otázek

- *Nejužitečnějším tématem pro Vás bylo...*
- *Téma, které považujete za zbytečné...*
- *Prostor pro Vaše shrnující připomínky a postřehy ke kurzu...*
- *Jaké informace jste na kurzu postrádali?*

Účastníkům se líbili metodické pomůcky pro jednotlivé způsoby komunikace, komunikační dovednosti, jak pomoci dítěti a žákovi s komunikací, začlenění dítěte / žáka s poruchou PAS, s mentálním postižením či jiným duševní onemocněním do kolektivu, procesní schémata, praktické materiály, pracovní listy, praktické zkušenosti z práce s dětmi s danými postiženími, práce s rodiči těchto dětí, využití asistentů ve výuce žáků s MP,

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

s PAS, modelové situace, spolupráce pedagog a asistent pedagoga, seznámení s vytvářením individuálního vzdělávacího plánu, hodnocení žáků se speciálně vzdělávacími potřebami. Kladně byla hodnocena i Feuersteinova metoda instrumentálního obohacování, rodinné zázemí žáků, čtení a rozbor anamnéz žáků s poruchami chování, vymezení typů problémového chování, možností intervence, původ problematického chování u žáka, část, kdy žáci mohou na základě obrázků sestavit vývoj problémové či jakékoli jiné situace a hovořit o svých pocitech z událostí, řešení konkrétních situací, užívání trestů, příklady, náměty z praxe.

V případě NM PCh - přesto, že většina účastníků byla s většinou témat spokojena, některým se zdál být zbytečný zdlouhavý životopis lektorky a mnoho teorie.

Účastníci na kurzu postrádali informace týkající se využití nových metod, efektivní používání kázeňských prostředků, praktičtější informace k řešení krizových situací, diskuzi na volné téma, kdy by učitelé uváděli situace s problémovými žáky.

Někteří účastníci považovali za zbytečný teoretický vhled do problematiky. Raději by uvítali modelové situace a praktické ukázky, jak pracovat s dětmi a žáky se specifickými potřebami.

Účastníci ke kurzu poznamenali: „S kurzem jsem byla spokojena.“ „Uvítala bych podklady předem, abychom mohli vpisovat poznámky přímo do textu k danému tématu.“ „Kurz byl zajímavý, přínosný byl rozbor kazuistik a informace o Feuersteinově metodě instrumentálního obohacování.“ „Kurz byl velice dobře organizován. Byl srozumitelný a odbornost lektorky byla na velmi vysoké úrovni.“ „Časově byl kurz dobře postaven.“ „Žádné výukové materiály jsme nedostaly, tak jsme si poznámky dělaly samy. Jinak kurz hodnotím velmi kladně a byl jeden z nejlepších, který jsem absolvovala. Velkou mírou se na tom podílel lektor.“ „Nejvíce využiji poznatků týkajících se žáků 2. stupně ZŠ. Lektor mluvil o tématech ze

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

života, ve spoustě věcí se člověk, jak se říká, poznal. Bylo vidět, že lektor býval pedagogem a věděl, o čem mluví.“ „Lektor byl skvělý odborník. Svým výkladem uměl zaujmout.“ „Kurz nebyl cílen na problémové chování středoškolské a učňovské mládeže.“ „Lektorky byly skvělé, ale více bych přivítala zaměření kurzu na praxi středních škol.“

Některým ze zúčastněných chyběla studijní opora, nejen powerpointová prezentace, jak by měl s problematickým dítětem pracovat pedagog, jak dítě hodnotit ve výuce, více konkrétních rad pro konkrétní děti, videoukázky přímé práce se žákem ve vzdělávání. Jedna z účastnic uvedla: *„V rámci naplánovaného obsahu kurzu z mého pohledu byly podány potřebné informace, sama za sebe bych ale přivítala i kurzy zaměřené na diagnostiku poruch autistického spektra.“*

Z uvedených modulů byl nejpozitivněji hodnocen 8-hodinový modul *Problémové chování žáků v kontextu ke škole*. Pozitivní hodnocení dosáhl i *Modul zaměřený na děti a žáky se senzorickým a somatickým postižením či znevýhodněním*. *Modul zaměřený na děti a žáky s mentálním postižením, poruchami autistického spektra, duševním onemocněním a oslabením kognitivních funkcí* dosáhl nejnižšího hodnocení. Můžeme se jen domnívat, co způsobilo tak výrazně nižší hodnocení, když v případě 8-hodinových kurzů *Problematika dětí a žáků s PAS v běžné škole* a *Problematika dětí a žáků s mentálním postižením v běžné škole* dosáhli daleko pozitivnějších výsledků, a lektorský tým byl v obou případech nezměněn. Možná to bylo způsobeno větší časovou dotací daného modulu (tj. 50 hodin), případně různou skladbou účastníků v rámci modulů (kde bylo zastoupení účastníků různého stupně vzdělání) a tím pádem jsou i očekávání jednotlivých frekventantů jsou rozdílná.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

4 VYHODNOCENÍ VÝSTUPŮ Z EVALUAČNÍCH DOTAZNÍKŮ LEKTORŮ NÁSTAVBOVÝCH MODULŮ PROGRAMU ASISTENT PEDAGOGA

Poslední kapitola se věnuje lektorům podílejících se na evaluaci nástavbových kurzů / modulů programu AP.

V případě nástavbových kurzů / modulů se jednalo celkem o 16 vzdělávacích akcí (14 x modul *Problémové chování žáků v kontextu vztahů ke škole*, 1 x Modul zaměřený na děti a žáky se senzoryckým a somatickým postižením či znevýhodněním a 1 x Modul zaměřený na děti a žáky s mentálním postižením, poruchami autistického spektra, duševním onemocněním a oslabením kognitivních funkcí). Od lektorů jsme přijali celkově **8** evaluačních dotazníků.

Evaluační dotazník pro lektory uveden v příloze 4. Opět mapoval 4 oblasti. Jednalo se o: **časové podmínky, obsahové podmínky, organizační zajištění kurzu a hodnocení kurzů celkem.**

Následující grafy zobrazují četnost lektorů dle toho, jak hodnotili jednotlivé dotazované oblasti. Výsledky jsou uvedeny v %.

Výsledky evaluace mohou být ovlivněny následujícími skutečnostmi:

- počet vzdělávacích kurzů v případě nástavbových modulů byl 16;
- zpět jsme získali jenom 8 dotazníků (na realizaci některých modulů se podílel větší počet lektorů);
- v případě modulu *Problémové chování žáka v kontextu základní školy* byl realizován 14x a na jeho výuce se podíleli jenom 2 lektori.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

I. Časové podmínky kurzu / modulu

Otázka týkající se časových podmínek byla kladena při všech evaluacích realizace nejen u kurzů DVPP, samotného programu Asistent pedagoga, jako i jeho nastavbových kurzů / modulů hlavně z toho důvodu, abychom jednotlivé kurzy či moduly ověřili na co největším množství, v různých městech, u různých cílových skupin, s různými lektory a abychom dokázali připravit takovou nabídku kurzů a modulů spolu s kurikuly, které budou moci využívat i další vzdělávací centra či instituce.

Zjistili jsme, že s časovými podmínkami bylo absolutně spokojeno **73,3 %** lektorů, což lze považovat za velmi pozitivní výsledek.

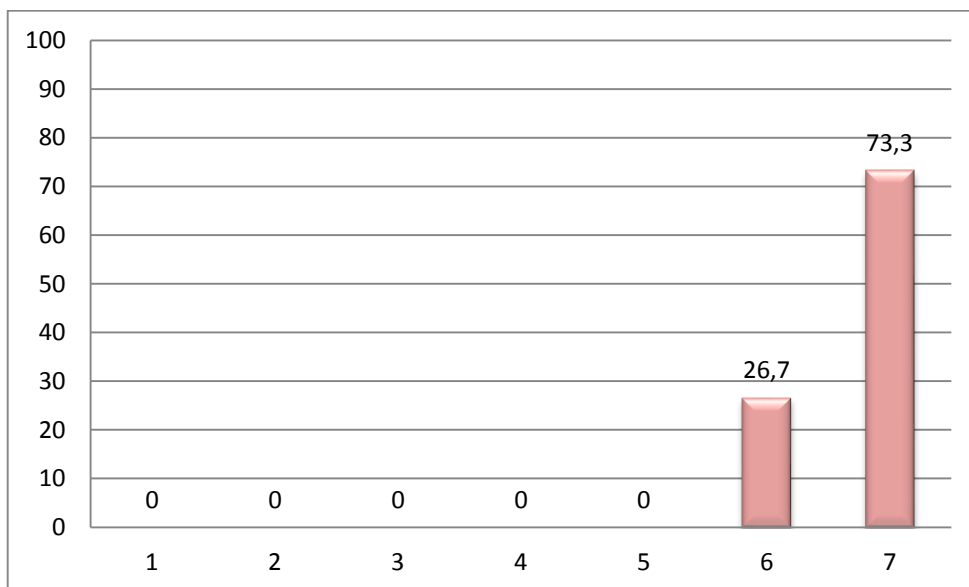
Komentáře k časovým podmínkám kurzů / modulů:

Vzhledem k vysokému hodnocení, nebyly zaznamenány žádné negativní komentáře či výtky. Jako výhodu vnímáme schopnost lektorů flexibilně reagovat na požadavky a potřeby účastníků, o čemž svědčí i další komentář: „*Samotná náplň se dá probrat v daném čase. Vzhledem k tomu, že frekventanti výrazně preferovali konzultace týkající se jejich individuálních případů, nebyla probrána celá zamýšlená teorie.*“

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Kurz / modul se dá stihnout ve vymezeném čase

Graf 32 Vhodnost časové dotace

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

II. Obsahové podmínky kurzu / modulu

Na základě výpovědí více $\frac{3}{4}$ lektorů **(99,3 %)** odpovídali kurzy / moduly potřebám účastníků. Lektori, kteří uvedli středové hodnoty, se jednoznačně shodli v tom, že je vhodné, aby byla cílová skupina účastníků **homogenní z hlediska pozice** (resp. potřeb). Rozdílné potřeby mají pedagogové, jiné asistenti pedagoga, jiné poradenští pracovníci a další pracovníci na vedoucích pozicích. Vzhledem k stanovené časové dotaci kurzu, a rozdílnosti účastníků, je velký problém zajistit spokojenost všech účastníků s obsahem kurzu / modulu.

Komentáře k vhodnosti kurzů / modulů ve vztahu k potřebám účastníků:

„Skupina byla nesourodá - učitelky MŠ, asistentky pedagoga pracující s žáky se SP v ZŠ. Základy z audiologie, ukázky kompenzačních pomůcek byly užitečné všem, jiné informace k didaktické části ale potřebují učitelky MŠ, jiné AP, jiné zase učitelé ZŠ, popř. SŠ. Část přednášky by se dala upravit podle tohoto kritéria.“

„Jelikož složení účastníků bylo různé, měli různé zaměření, každý preferoval jiné techniky.“

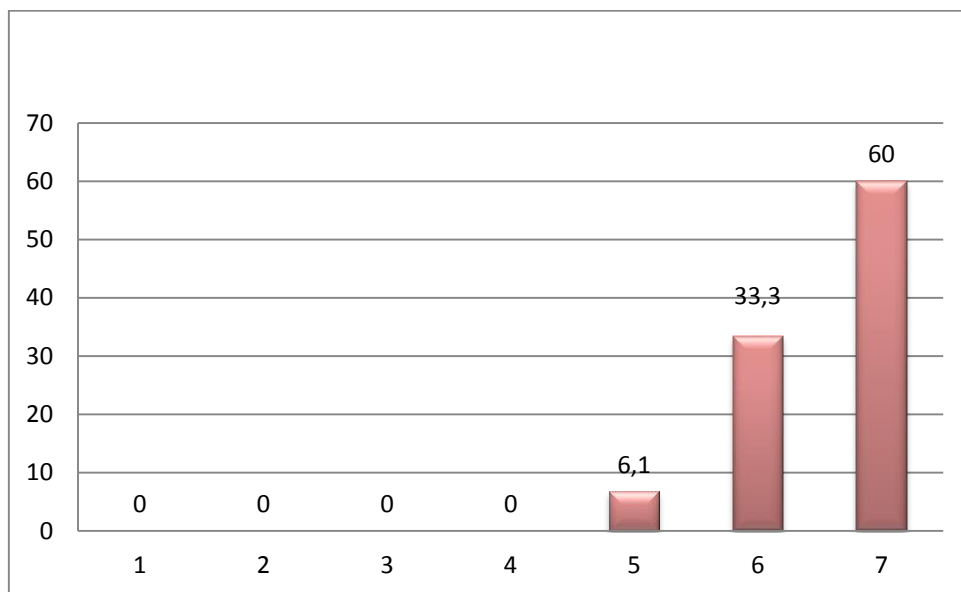
„Byli to učitelé různých zaměření (např. i učitelka angličtiny, školní psycholog), kteří pracují s různou věkovou skupinou. Ale dle zpětné vazby si tam každý našel něco, co v praxi může použít.“

„Kurz odpovídá potřebám účastníků, kteří potřebují informace z oblasti práce se žákem s kombinovaným postižením. Pokud si však objedná kurz škola, kde žádný takový žák není (a ani nebyl) pak nejsem přesvědčena, že se jednalo o správnou volbu ze strany takové školy.“

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Kurz / modul odpovídá potřebám účastníků

Graf 33 Vhodnost kurzu / modulu ve vztahu k potřebám účastníků

Další otázka se týkala **spolupráce s účastníky**.

66,7 % lektorů uvedla, že účastníci jsou v průběhu kurzu / modulu aktivní, téma je baví a v případě aktivit spolupracují. Zbýlých 33,4% lektorů hodnotí účastníky průměrnou hodnotou 4 – 5. Vysvětlení sníženého hodnocení uvedli v komentářích. Zapojení účastníků do aktivit je ovlivněná nejen druhem aktivity (např. malý zájem o práci s kazuistikou), ale i dobou kurzu (v průběhu dne se střídala aktivita a pasivita účastníků); počtem účastníků - nevýhodou může být příliš velký počet účastníků (30 a více). V případě kurzů realizovaných ve škole, která si kurz objednala, může docházet k přicházení a odcházení účastníků v průběhu kurzu za povinnostmi (např. komunikace s dětmi / žáky, povinnosti vychovatele apod.).

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Komentáře ke spolupráci účastníků:

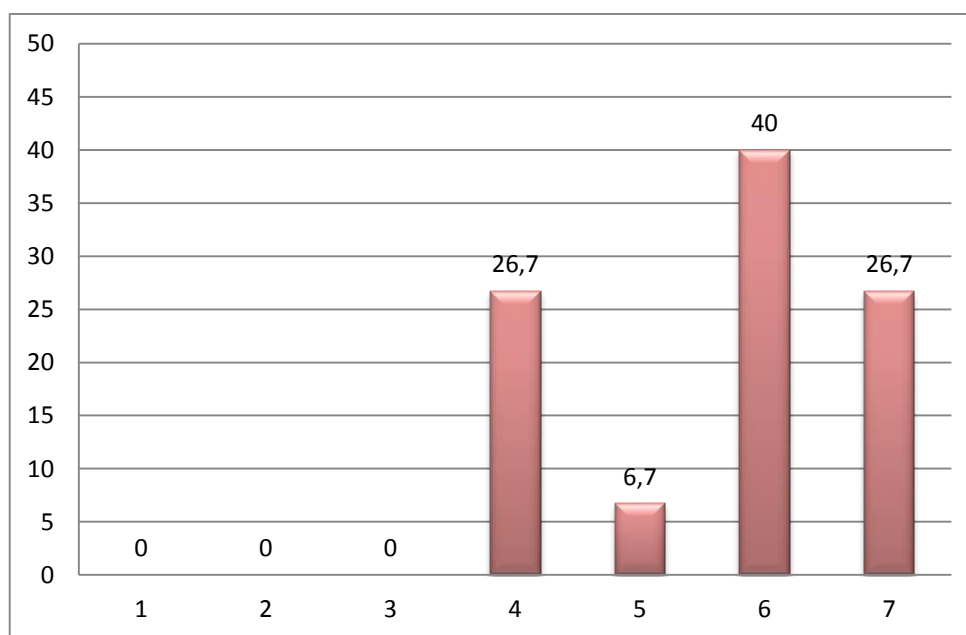
„Od druhé poloviny kurzu byla větší část účastníků aktivní, diskutovala, kladla dotazy.“

„Spolupráce byla aktivní. Na některých účastnících bylo znát únavu po celém dni výuky.“

„V průběhu semináře byla znát velká únava u některých účastníků. Někteří pracovníci přišli s malým zpožděním v průběhu. Zajišťovali družinu a MŠ.“

„Cca 1/3 účastníků bez zájmu, bylo těžké navázat spolupráci a zapojení do procesu kurzu. Mnohdy vyrušování a "znudění" na straně účastníků (např. nezájem pročíst kazuistiky, diskutovat nad videem apod.).“

Spolupráce, zájem účastníků (pasivita x aktivita)

Graf 34 Spolupráce a zájem účastníků

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

60,00 % účastníků považuje **navržené aktivity za vhodné**. Nízké hodnocení navržených aktivit je způsobeno organizačními podmínkami kurzu / modulu – nevhodné prostorové podmínky pro realizaci některých aktivit (velký počet účastníků, chybějící koberec); postupné odcházení účastníků po obědě, či nedostatečná technická vybavenost prostor (nemožnost zpuštění videoukázek apod.).

Komentáře k vhodnosti navržených aktivit:

„Nebylo možné vzhledem k hluku z restaurace promítat videa.“

„Nebyly všechny realizovány vzhledem k tomu, že se postupně začali účastníci po obědě vytrácet (někteří se už nevrátili z oběda, jiní po návratu kritizovali jídlo, které dostali...), upravily jsme druhou část kurzu a více jsme se soustředily na dotazy účastníků.“

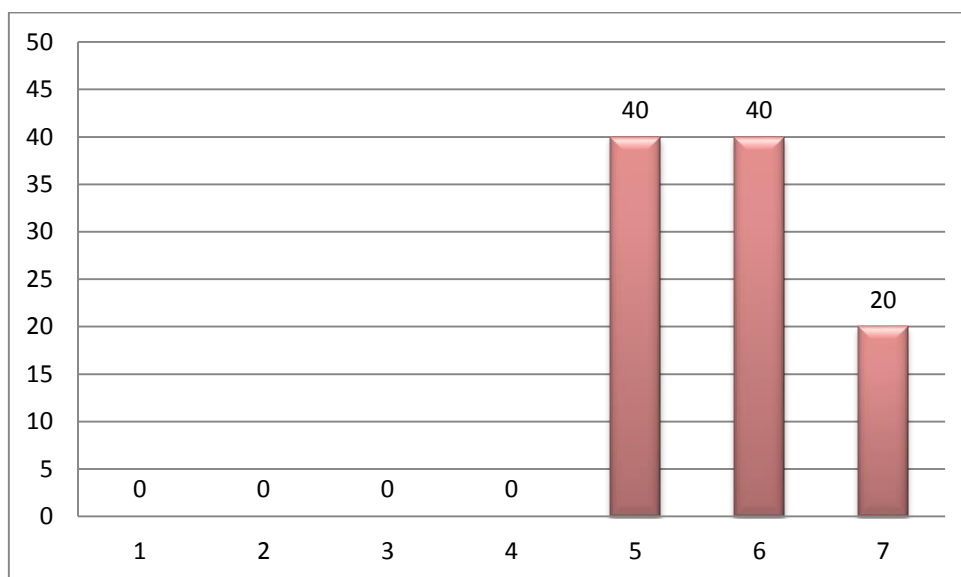
„Vzhledem k podmínkám nebylo možné účastníkům promítnout všechna videa (nebylo slyšet - slabé reproduktory, hluk z restaurace). Navíc se nám to nezdálo ani etické, protože do místnosti bylo průzorem vidět do restaurace přímo na nainstalované plátno.“

„Skupina byla malá, bohužel není možno asi rozdělit problematiku SP podle věku dětí a žáků se SP, ale to by bylo určitě vhodné.“

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Navržené aktivity v kurzu / modulu

Graf 35 Vhodnost navržených aktivit

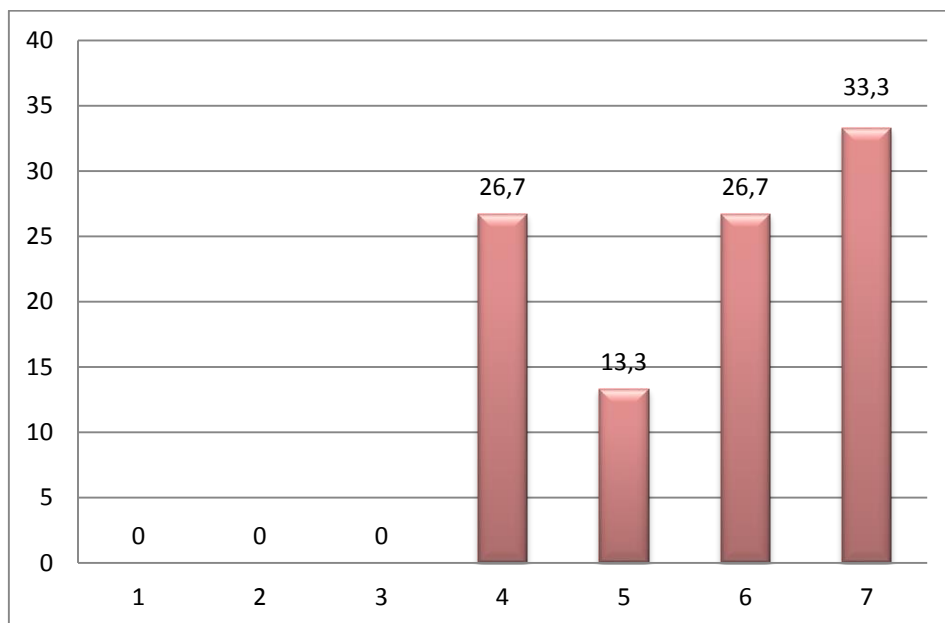
V případě **hodnocení výukových a učebních materiálů** se pohybují zjištěné hodnoty v pozitivních hodnotách uvedené škály (hodnoty 4-7).

V komentářích k **pozitivním hodnotám** se potvrdila vhodnost a spokojenost s výukovými materiály. V některých případech si lektori doplnili materiály o vlastní podklady. Jednalo se především o *Modul zaměřený na děti a žáky se senzorickým a somatickým postižením či znevýhodněním*.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Pracovní a učební materiály

Graf 36 Vhodnost pracovních a učebních materiálů

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

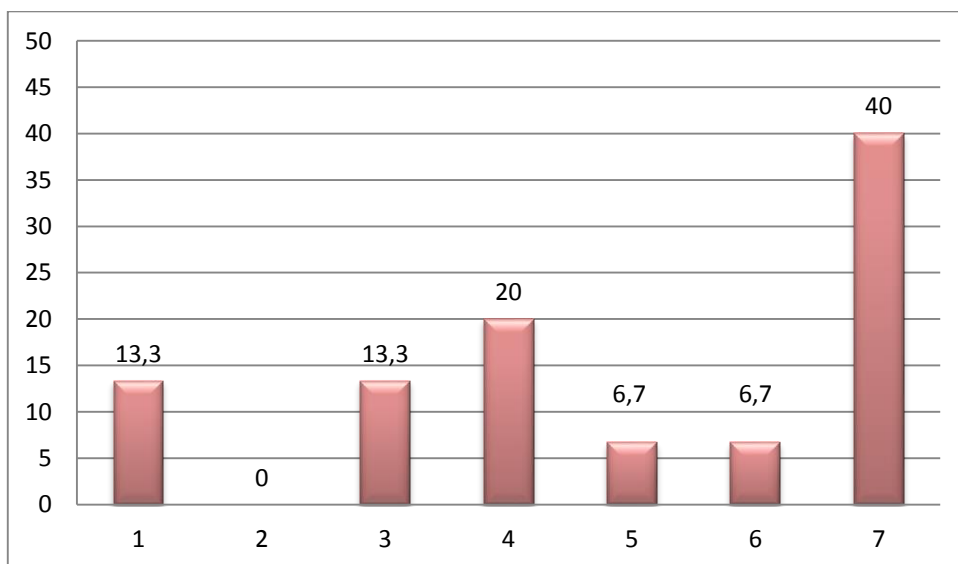
Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

III. Organizační zajištění kurzu / modulu

Co se týče hodnocení organizačního zajištění kurzů / modulů, tak jsou hodnoty rozvrstveny po celé škále. Velmi pozitivně byly hodnoceny koordinátorky v Olomouci, horší hodnocení získali koordinátoři v Českých Budějovicích (kde koordinátorka byla po obědě k dispozici jen na telefonu). Nejhorší hodnocení získala organizace kurzů v Ústí nad Labem.

Negativně byly hodnoceny **výukové prostory**, kde probíhali kurzy – buď se jednalo o malé prostory (vzhledem k počtu účastníků), nebo nevhodné klimatické podmínky (teplo, chlad, hluk), na základě kterých museli lektori upravovat obsahu kurzů a přizpůsobovat aktuální situaci.

Organizační zajištění kurzu / modulu

Graf 37 Organizační zajištění kurzu / modulu

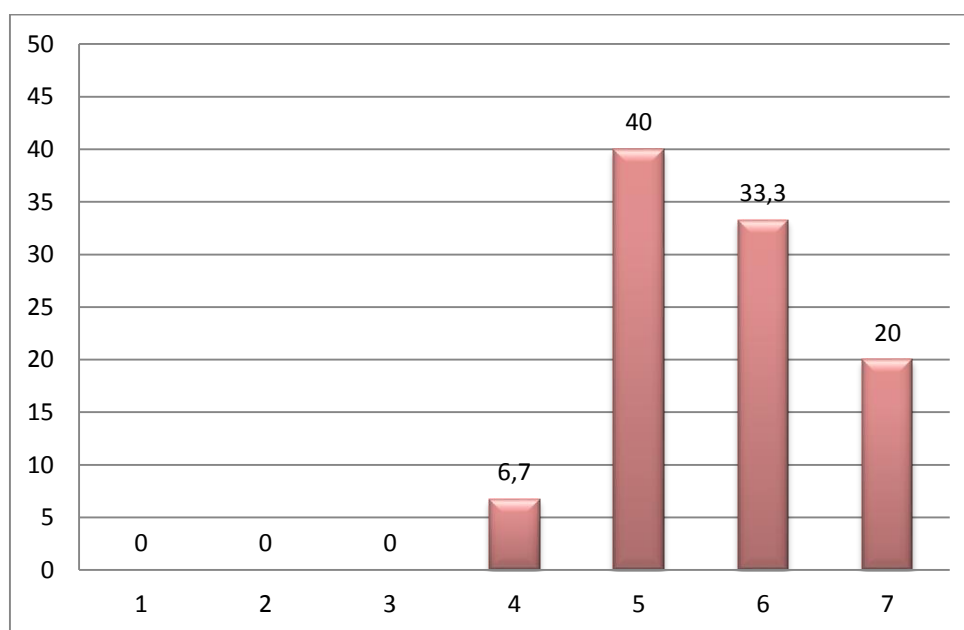
Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

IV. Celkové hodnocení kurzu

Co se týče celkového zhodnocení kurzu / modulu, tak se výsledky pohybují opět v pozitivních hodnotách, přičemž, jen polovina lektorů (53,3 %) ohodnotila kurz / modul hodnotami 6 a 7. Nejvíce lektorů ohodnotilo kurz hodnotou 4.

Celkové hodnocení kurzu / modulu

Graf 38 Celkové zhodnocení kurzu / modulu

Komentáře k celkovému hodnocení kurzu:

„Kurz s dobrou pracovní atmosférou.“

„Když se sejdou dobří lidé, kteří mají opravdový zájem o problematiku, tak je práce snadná, vzájemně obohacující a příjemná. Takto tomu bylo i v tomto kurzu.“

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

„Domnívám se, že úroveň kurzu byla ke spokojenosti všech.“

„Škola byla na pořádání kurzu dobře připravena. Komunikace s vedením školy i frekventanty kurzu stejně jako organizace probíhala bez problémů.“

„Účastníci kurzu byli aktivní po celou dobu semináře, vstupovali se svými dotazy a zkušenostmi. Náplň kurzu byla dostačující a informace poskytnuté během semináře bych hodnotila jako přínosné pro mnohé z účastníků.“

„Kurz byl zajímavý, informacemi velmi bohatý, nicméně časová dotace neumožnila probrat všechna onemocnění - dle zájmu, diskusí apod. ze strany účastníků. Koncept kurzu je vynikající, jen je náročné uplatnit poznatky směrem ke všem zúčastněným dle jejich zaměření, odbornosti, praxe apod.“

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

SHRNUTÍ

V rámci projektu *Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR*, registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003 byla součástí nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i realizace **programu Asistent pedagoga**, který probíhal ve dvou bžích (1. běh: leden – červen 2014; 2. běh: září 2014 – březen 2015).

Základem modelu vzdělávání pro získání kvalifikace asistent pedagoga je 122-hodinový vzdělávací program, společný pro asistenta pedagoga u žáka se zdravotním postižením či zdravotním a sociálním znevýhodněním, na který navazují 8- a 50-hodinové doplňkové kurzy / moduly specificky zaměřené na rozvoj kompetencí asistentů pedagoga při práci s dětmi a žáky se specifickými potřebami.

Hlavním nástrojem pro získání zpětných vazeb byly zvoleny 2 evaluační dotazníky: jeden pro účastníky a druhý pro lektory. Při jejich tvorbě jsme byli motivováni evaluačními dotazníky, které se využívaly při evaluaci kurzů. Evaluační dotazník byl složen ze škál a otevřených otázek.

První hodnocenou oblastí bylo **hodnocení lektora / rky**. Potvrzením vhodnosti výběru lektorů byly zjištěné výsledky, kdy pro 83,33 % účastníků obou běhů byl kurz podaný srozumitelnou formou, podobné výsledky byly zaznamenány v hodnocení účastníků obou běhů programu AP. Téměř 90 % dotazovaných ohodnotilo *odborné znalosti* lektorů nejvyšším možným počtem bodů na hodnotící škále.

Co se týče **přínosu programu**, pro 94,17 % (hodnoty 7 a 6 v grafu 4) účastníků *odpovídalo téma předmětu potřebám pedagogických pracovníků v praxi*.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Poněkud nižší hodnocení dosáhla otázka mapující *využití vědomostí a dovedností účastníky ve své praxi*. Předpokládáme, že výsledky jsou ovlivněny celkovou skladbou účastníků. Vzhledem k tomu, že program Asistent pedagoga je určen nejen pro účastníky s vysokoškolským pedagogickým vzděláním, ale i pro účastníky se základním vzděláním, nebo ne každý z účastníků momentálně pracuje s cílovou skupinou (děti / žáky se specifickými potřebami), mohou být výsledky ovlivněné právě těmito skutečnostmi.

Obecně byly oba běhy programu Asistent pedagoga hodnoceny velice kladně, a to jak v jednotlivých položkách, dotazujících se na konkrétní náležitosti předmětů, tak jako předmět celkově v poslední položce. Bohužel, jen velmi málo účastníků se vyjádřilo v otevřených položkách dotazníku, a pokud ano, shrnuli většinou pozitivní dojem v jedné nebo dvou větách. Se žádnými konkrétními připomínkami nebo návrhy na zlepšení jsme se nesetkali.

V průběhu projektu se ověřoval jeden 8-hodinový kurz *Problémové chování žáků v kontextu vztahů ve škole*, který probíhal až 14 x a zúčastnilo se ho 312 účastníků. Současně došlo i k ověření dvou 50-hodinových modulů: *Modulu zaměřeného na děti a žáky s mentálním postižením, poruchami autistického spektra, duševním onemocněním a oslabením kognitivních funkcí* a *Modulu zaměřeného na děti a žáky se senzorickým a somatickým postižením či znevýhodněním*.

Z uvedených modulů byl nejpozitivněji hodnocen 8-hodinový kurz *Problémové chování žáků v kontextu ke škole*. Pozitivní hodnocení dosáhl i *Modul zaměřený na děti a žáky se senzorickým a somatickým postižením či znevýhodněním*. Modul zaměřený na děti a žáky s mentálním postižením, poruchami autistického spektra, duševním onemocněním a oslabením kognitivních funkcí dosáhl nejnižšího hodnocení. Můžeme se jen domnívat, co způsobilo tak výrazně nižší hodnocení, když v případě 8-hodinových kurzů *Problematika dětí a žáků s PAS v běžné škole* a *Problematika dětí a žáků s mentálním postižením v běžné škole*

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

dosáhli daleko pozitivnějších výsledků, a lektorský tým byl v obou případech nezměněn. Možno to bylo způsobeno větší časovou dotací daného modulu (tj. 50 hodin), případně různou skladbou účastníků v rámci modulů (kde bylo zastoupení účastníků různého stupně vzdělání) a tím pádem jsou i očekávání jednotlivých frekventantů jsou rozdílná.

Podnětem pro organizátory kurzů / modulů by měl být i zájem účastníků o přístup k materiálům ještě před samotnou realizací kurzu. S kvalitou materiálů účastníci byli spokojeni. Výtky se týkaly jen času, kdy jim materiály byly zpřístupněny. Distribuce nebo zpřístupnění materiálů před kurzem může být oceněno i ze strany lektorů, kdy si účastníci mohou dělat poznámky přímo do materiálů, případně se mohou některé teoretické aspekty projít rychleji nebo vypustit právě ve prospěch praktických ukázek, o které je velký zájem.

Bylo by vhodné, kdyby se připomínky a podněty z našich evaluačních zpráv brali v potaz i v budoucnosti (po ukončení projektu) při realizaci již jmenovaného (nebo podobného) programu a jeho nastavbových modulů či kurzů. Bylo by vhodné, kdyby organizátoři programu pokračovali i v budoucnu s oboustrannou evaluací. Věříme, že i další získané informace budou směřovat ke zlepšení a co nejlepšimu nastavení daného programu pro širokou cílovou skupinu.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Evaluační dotazník pro účastníky (program AP)

Příloha 2: Evaluační dotazník pro lektory (program AP)

Příloha 3: Evaluační dotazník pro účastníky (navazující moduly AP)

Příloha 4: Evaluační dotazník pro lektory (navazující moduly AP)

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Příloha 1: Evaluační dotazník pro účastníky (program AP)

Název projektu: Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Evaluační dotazník pro účastníky

Program: Asistent pedagoga

Předmět:

Datum: **Místo konání:**

*Vážení účastníci, chtěli bychom Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku. K jednotlivým položkám dotazníku přiřadíte body ze stupnice 1 až 7, které nejlépe odpovídají Vašemu názoru, přičemž hodnotíme jako ve škole, **nejvyšší hodnocení číslo 7 a nejnižší hodnocení představuje číslo 1**. (tedy číslo 4 znamená „průměr“). V rámci slovního komentáře můžete vyjádřit odůvodnění, doporučení lektorovi či organizátorům. Vaše odpovědi využijeme k dalšímu zlepšování kvality vzdělávání.*

Hodnocení lektora/lektorky předmětu

1. Podařilo se lektorovi/rce podat odborné téma **srozumitelnou formou?**

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

2. Vyjádřete míru jeho/jejích **komunikativních a rétorických dovedností**.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

3. Byl/a lektor/ka skutečným **odborníkem na dané téma**?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

4. Navštívil byste i **další přednášku** tohoto/této lektora/lektorky?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Hodnocení předmětu z hlediska přínosu

5. **Téma předmětu** odpovídalo potřebám pedagogických pracovníků v dnešní době.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

6. **Využijete vědomosti** a dovednosti z předmětu Vy sám/ sama **ve své praxi**?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

7. Z hlediska zastoupení teoretických a praktických informací byl **předmět spíše teoretický** (*volte 1*), **vyvážený** (*volte 4*) nebo **prakticky orientovaný** (*volte 7*)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Hodnocení předmětu celkem

8. Do jaké míry splnil předmět Vaše **očekávání**? Vyjádřete míru spokojenosti s předmětem.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

9. Do jaké míry byl podle Vás naplněn **cíl a obsah** předmětu?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

10. Vyjádřete míru **spokojenosti s obsahovým uspořádáním** předmětu (*např. řazení témat, střídání praktické a teoretické části, zařazení přestávek...*)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

11. Vyjádřete míru spokojenosti s **organizačním zajištěním** předmětu (*např. pozvánky, administrativní aspekty, komunikace s organizátory...*).

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

12. Vyjádřete míru spokojenosti s **výukovými materiály**

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

13. Vyjádřete Váš názor na **celkovou úroveň** předmětu.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

14. Nejužitečnějším tématem pro Vás bylo:

--

15. Téma, které považujete za zbytečné:

--

16. Prostor pro Vaše shrnující připomínky a postřehy k předmětu:

--

17. Jaké informace jste na kurzu postrádali?

--

Děkujeme za Váš čas a vyjádřené názory.

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Příloha 2: Evaluační dotazník pro lektora (program AP)

Název projektu: Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Evaluační dotazník pro lektory

Program: Asistent pedagoga

Předmět:

Datum: **Místo konání:**

Vážení účastníci, chtěli bychom Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku. K jednotlivým položkám dotazníku přiřadte body ze stupnice 1 až 7, které nejlépe odpovídají Vašemu názoru, přičemž hodnotíme jako ve škole, **nejvyšší hodnocení číslo 1 a nejnižší hodnocení představuje číslo 7.** (tedy číslo 4 znamená „průměru“). V rámci slovního komentáře můžete vyjádřit odůvodnění, doporučení lektorovi či organizátorům. Vaše odpovědi využijeme k dalšímu zlepšování kvality vzdělávání.

Časové podmínky:

Předmět se dá stihnout ve vymezeném čase

(Bylo probráno vše; něco nad rámec, příp. se nestihlo něco probrat a proč...)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Obsahové podmínky:

Předmět odpovídá potřebám účastníků

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:

Spolupráce, zájem účastníků (pasivita x aktivita)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:

Navržené aktivity v předmětu

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

(Pokud ne, uveďte, co a jak byste upravili)

Prostor pro komentář:

Pracovní a učební materiály

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

(S čím se vám dobře pracovalo, zda dostali účastníci materiál, byla jim doporučena literatura apod.)

Prostor pro komentář:

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Organizační zajištění předmětu:*(Ubytování, strava, školící prostory, technické vybavení, komunikace s organizátory...)*

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:**Celkové hodnocení předmětu:**

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:***Děkujeme za vyplnění!***

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Příloha 3: Evaluační dotazník pro účastníky (navazující moduly programu AP)

Název projektu: Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Evaluační dotazník pro účastníky

Název kurzu:

.....

Datum: **Místo konání:**

.....

*Vážení účastníci, chtěli bychom Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku. K jednotlivým položkám dotazníku přiřadte body ze stupnice 1 až 7, které nejlépe odpovídají Vašemu názoru, přičemž hodnotíme jako ve škole, **nejvyšší hodnocení číslo 1 a nejnižší hodnocení představuje číslo 7.** (tedy číslo 4 znamená „průměru“). V rámci slovního komentáře můžete vyjádřit odůvodnění, doporučení lektorovi či organizátorům. Vaše odpovědi využijeme k dalšímu zlepšování kvality vzdělávání.*

Hodnocení lektora/lektorky kurzu

1. Podařilo se lektorovi/rce podat odborné téma **srozumitelnou formou?**

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

2. Vyjádřete míru jeho/jejích **komunikativních a rétorických dovedností.**

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

3. Byl/a lektor/ka skutečným **odborníkem na dané téma**?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

4. Navštívil byste i **další přednášku** tohoto/této lektora/lektorky?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Hodnocení kurzu z hlediska přínosu

1. **Téma kurzu** odpovídalo potřebám pedagogických pracovníků v dnešní době.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

2. **Využijete vědomosti** a dovednosti z kurzu Vy sám/ sama **ve své praxi**?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

3. Z hlediska zastoupení teoretických a praktických informací byl **kurz spíše teoretický**
(*volte 1*), **vyvážený** (*volte 4*) nebo **prakticky orientovaný** (*volte 7*)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Hodnocení kurzu celkem

4. Do jaké míry splnil kurz Vaše **očekávání**? Vyjádřete míru spokojenosti s kurzem.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

5. Do jaké míry byl podle Vás naplněn **cíl a obsah** kurzu?

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

6. Vyjádřete míru **spokojenosti s obsahovým uspořádáním** kurzu (*např. řazení témat, střídání praktické a teoretické části, zařazení přestávek...*)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

7. Vyjádřete míru spokojenosti s **organizačním zajištěním** kurzu (*např. pozvánky, administrativní aspekty, komunikace s organizátory...*).

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

8. Vyjádřete míru spokojenosti s **výukovými materiály**

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

9. Vyjádřete Váš názor na **celkovou úroveň** kurzu.

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

10. Nejužitečnějším tématem pro Vás bylo:

--

11. Téma, které považujete za zbytečné:

--

12. Prostor pro Vaše shrnující připomínky a postřehy ke kurzu:

--

13. Jaké informace jste na kurzu postrádali?

--

Děkujeme za Váš čas a vyjádřené názory.

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Příloha 4: Evaluační dotazník pro lektory (navazující moduly programu AP)

Evaluační dotazník pro lektory

Kurz:

Datum: Místo konání:

Vážení lektori, zdvořile Vás žádáme o vyplnění následujícího dotazníku. K jednotlivým položkám přiřadte body ze stupnice 1 až 7, které nejlépe odpovídají Vašemu názoru, přičemž **nejnižší hodnocení představuje číslo 1 (zcela nevyhovující) a nejvyšší hodnocení číslo 7 (zcela vyhovující)**. V rámci slovního komentáře můžete vyjádřit odůvodnění, doporučení organizátorům, či připomínky. Vašich odpovědí využijeme k dalšímu zlepšování kvality vzdělávání.

Časové podmínky:

Kurz se dá stihnout ve vymezeném čase

(Bylo probráno vše; něco nad rámec, příp. se nestihlo něco probrat a proč...)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:

Obsahové podmínky:

Kurz odpovídá potřebám účastníků

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Spolupráce, zájem účastníků (pasivita x aktivita)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:

Navržené aktivity v kurzu

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

(Pokud ne, uveďte, co a jak byste upravili)

Prostor pro komentář:

Pracovní a učební materiály

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

(S čím se vám dobře pracovalo, zda dostali účastníci materiál, byla jim doporučena literatura apod.)

Prostor pro komentář:

Organizační zajištění kurzu:

(Ubytování, strava, školící prostory, technické vybavení, komunikace s organizátory...)

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:

Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

Registrační číslo: CZ.1.07/1.2.00/43.0003

Celkové hodnocení kurzu:

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Prostor pro komentář:***Děkujeme za vyplnění!***